

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu

(2013/C 25/01)

1. IEVADS

- (1) Platjoslas sakariem piemīt stratēģiska nozīme saistībā ar visu Eiropas tautsaimniecības nozaru izaugsmi un inovāciju, kā arī sociālo un teritoriālo kohēziju. Stratēģijā “Eiropa 2020” (“ES 2020”) ir uzsvērtā platjoslas pakalpojumu izvēršanas nozīme ES izaugsmes stratēģijā nākamajai desmitgadei un noteikti vērienīgi mērķi platjoslas pakalpojumu attīstībai. Šīs stratēģijas pamatiniciatīvā “Digitālā programma Eiropai” (“DPE”) ⁽¹⁾ ir atzīts platjoslas pakalpojumu sociāli ekonomiskais pienesums, uzsverot to nozīmi konkurētspējas, sociālās integrācijas un nodarbinātības kontekstā. Stratēģijas “Eiropa 2020” gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes mērķa sasniegšana cita starpā ir atkarīga no plašas piekļuves ātrdarbīga interneta infrastruktūrai un pakalpojumiem par pieņemamu cenu. Risinājumu rašana tam, lai finansētu kvalitatīvu platjoslas infrastruktūru par pieņemamu cenu, ir izšķirīgs faktors, lai Eiropā palielinātos konkurētspēja un inovācija, būtu darba iespējas jauniešiem, tiktu novērsta uzņēmējdarbības pārcelšana uz citām valstīm un varētu piesaistīt ieguldījumus. DPE ir atgādināts stratēģijas “ES 2020” mērķis līdz 2013. gadam visiem eiropiešiem nodrošināt pamata platjoslas sakarus un panākt, lai līdz 2020. gadam i) visiem eiropiešiem būtu piekļuve daudz ātrdarbīgākam internetam (virs 30 Mb/s) un ii) vismaz 50 % Eiropas māsaimniecību abonētu interneta pieslēgumu ar ātrumu virs 100 Mb/s.

- (2) Lēsts ⁽²⁾, ka, lai sasniegtu mērķi par piekļuvi internetam ar datu pārraides ātrumu virs 30 Mb/s, būtu vajadzīgi ieguldījumi līdz pat EUR 60 miljardu apmērā, bet, lai vismaz 50 % Eiropas māsaimniecību būtu interneta pieslēgums ar ātrumu virs 100 Mb/s, līdz pat EUR 270 miljardu apmērā ⁽³⁾. Šos ieguldījumus galvenokārt veiks komerciālie ieguldītāji. Tomēr DPE mērķus nav iespējams sasniegt bez publiskā finansējuma atbalsta. Tāpēc Digitālajā programmā dalībvalstis ir aicinātas izmantot “publisko finansējumu saskaņā ar ES konkurences un valsts atbalsta noteikumiem”, lai izpildītu stratēģijā “Eiropa 2020” noteiktos mērķus attiecībā uz aptvērumu, ātrumu un apguvi ⁽⁴⁾. Paredzams, ka nākotnē palielināsies pieprasījums pēc lielaudas pakalpojumiem, jo turpinās attīstīties mākoņdatošana, vienādranga tehnoloģiju izmantojums, sociālie tīkli un pieprasījumuvideo pakalpojumi.

⁽¹⁾ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālā programma Eiropai”, COM(2010) 245 galīgā redakcija.

⁽²⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Platjosla Eiropā: ieguldījums digitāli virzītā izaugsme”, COM(2010) 472 galīgā redakcija.

⁽³⁾ Faktiskās ieguldījumu izmaksas varētu būt ievērojami zemākas. Tas atkarīgs no esošās infrastruktūras izmantojuma iespējām un tirgus, tehnoloģiju un regulējuma attīstības tendencēm.

⁽⁴⁾ 2.4. punkts, 8. pamatpasākums.

- (3) Elektronisko sakaru nozare ir piedzīvojusi vērienīgu liberalizācijas procesu, un tagad tai ir piemērojams nozares regulējums. ES tiesiskais regulējums attiecībā uz elektroniskajiem sakariem ietver arī saskaņošanas noteikumus par platjoslas piekļuvi⁽⁵⁾. Uz pārmantotajiem platjoslas vairumtirdzniecības tirgiem vairumā dalībvalstu attiecas *ex ante* regulējums. Šī regulatīvā pieeja ir pierādījusi sevi kā tādu, kas veicina konkurenci tirgū, mudina veikt ieguldījumus un palielina patērētāju izvēles iespējas. Piemēram, platjoslas pakalpojumu vislielākais pārklājums un apguve ir tajās dalībvalstīs, kurās ir konkurence infrastruktūras jomā apvienojumā ar efektīvu *ex ante* regulējumu, kura mērķis ir sekmēt konkurenci pakalpojumu jomā. Platjoslas tīklu un jo īpaši nākamās paaudzes piekļuves (NGA, *Next Generation Access*) tīklu turpmāka izvēšana joprojām prasa valsts regulatīvo iestāžu (VRI) iejaukšanos, ņemot vērā to lomu elektronisko sakaru nozarē.
- (4) Ļoti svarīgi, lai publiskais finansējums šajā nozarē tiktu izmantots apdomīgi un Komisija nodrošinātu, ka valsts atbalsts papildina tirgus dalībnieku ieguldījumus, nevis aizstāj tos. Ikvienā valsts iejaukšanās gadījumā jāraugās, lai pēc iespējas tiktu ierobežoti tādi riski kā privāto ieguldījumu izstumšana, komerciālo ieguldījumu stimulu maiņa un galu galā konkurences izkropļošana tādā mērā, kas kaitētu Eiropas Savienības vispārējām interesēm.
- (5) Savā paziņojumā "Valsts atbalsta modernizācija (VAM)" Komisija atzīmē, ka valsts atbalsta politikai būtu jākoncentrējas uz pienācīgi izstrādāta atbalsta sekmēšanu, kas vērsts uz tirgus nepilnību novēršanu un Eiropas kopēju interešu mērķiem⁽⁶⁾. Noteiktos apstākļos valsts atbalsta pasākumi var novērst tirgus nepilnības, tādējādi veicinot tirgu efektīvu darbību un sekmējot konkurētspēju. Turklāt, ja tirgi nodrošina efektīvus rezultātus, bet, no kohēzijas politikas viedokļa raugoties, tos uzskata par nepietiekamiem, valsts atbalstu var izmantot, lai tirgū iegūtu vēlāmāku un taisnīgāku rezultātu. Proti, mērķtiecīga valsts iejaukšanās platjoslas pakalpojumu jomā var palīdzēt mazināt "digitālplaisu"⁽⁷⁾, kas teritorijas vai reģionus, kuros piedāvā konkurētspējīgus platjoslas pakalpojumus par pieņemamu cenu, nošķir no teritorijām, kur šādus pakalpojumus nepiedāvā.
- (6) Tomēr, ja valsts atbalstu platjoslas pakalpojumiem izmantotu teritorijās, kurās tirgus dalībnieki parastos apstākļos neņemtu vērā ieguldīt vai jau ir izdarījuši ieguldījumus, tas varētu ievērojami mazināt stimulu komerciāliem ieguldītājiem vispār izdarīt ieguldījumus platjoslas pakalpojumos. Šādos gadījumos valsts atbalsts platjoslas pakalpojumiem varētu sākt darboties pretēji izvirzītajam mērķim. Tādējādi valsts atbalsta kontroles mērķis platjoslas pakalpojumu jomā ir nodrošināt, lai valsts atbalsta pasākumu rezultātā būtu lielāks platjoslas pārklājums un plašāka platjoslas pakalpojumu izplatība vai lai tā palielinātos straujāk, nekā tas būtu iespējams bez šāda atbalsta, un vienlaikus atbalstīt kvalitatīvākus un cenas ziņā izdevīgākus pakalpojumus un atbalstīt konkurenci veicinošus ieguldījumus. Jānodrošina, ka atbalsta pozitīvā ietekme ir lielāka nekā tā radītie konkurences kropļojumi.
- (7) Ievērojot Digitālajā programmā pausto Komisijas aicinājumu, lielākā daļa dalībvalstu ir izstrādājušas valsts līmeņa platjoslas stratēģijas DPE mērķu sasniegšanai savā teritorijā. Vairumā šo stratēģiju ir paredzēts, ka publisko finansējumu izmanto, lai paplašinātu platjoslas pārklājumu teritorijās, kurās komerciālajiem operatoriem nav stimulu ieguldīt, un paātrinātu ļoti ātrdarbīgu nākamās paaudzes piekļuves tīklu izvēšanu.
- (8) Šajās pamatnostādņēs ir apkopoti Komisijas politikas principi attiecībā uz Līgumā noteikto valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, ar ko vispārīgi atbalsta platjoslas tīklu izvēšanu (2. iedaļa), un skaidrota šo principu piemērošana, novērtējot atbalsta pasākumus, ar ko atbalsta ātru platjoslas pamata un ļoti ātrdarbīgu nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīklu izvēšanu (3. iedaļa). Komisija šīs pamatnostādnes piemēros, novērtējot valsts atbalstu platjoslas pakalpojumiem. Tādējādi palielināsies tiesiskā noteiktība un Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses pārredzamība.

⁽⁵⁾ Skatīt 12. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.), ievērojot grozījumus ar Direktīvu 2009/140/EK (labāka regulējuma direktīva) (OV L 337, 18.12.2009., 37. lpp.), un ar Regulu (EK) Nr. 544/2009 (OV L 167, 29.6.2009., 12. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas paziņojums "ES Valsts atbalsta modernizācija (VAM)", Briselē, 8.5.2012., COM(2012) 209 final.

⁽⁷⁾ Terminu "digitālplaisa" visbiežāk izmanto, lai definētu plaisu starp indivīdiem un sabiedrībām, kuriem ir piekļuve informācijas tehnoloģijām, un indivīdiem un sabiedrībām, kuriem šādas piekļuves nav. Lai arī šai "digitālplaisai" ir vairāki iemesli, vissvarīgākais iemesls ir atbilstīgas platjoslas infrastruktūras trūkums. Reģionālajā līmenī urbanizācijas pakāpe ir svarīgs faktors, lai piekļūtu IKT un izmantotu tās. Tādējādi interneta izplatība visā Eiropas Savienībā mazapdzīvotajās teritorijās joprojām ir daudz mazāka.

2. KOMISIJAS POLITIKAS GALVENIE PRINCIPI ATTIECĪBĀ UZ VALSTS ATBALSTU PLATJOSLAS PAKALPOJUMIEM

- (9) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 1. punktu "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm". No tā izriet, ka, lai pasākumu varētu uzskatīt par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem šādiem kumulatīviem nosacījumiem: a) pasākums tiek īstenots no valsts līdzekļiem, b) tas rada ekonomiskas priekšrocības uzņēmumiem, c) priekšrocības ir selektīvas un d) rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, e) pasākums ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

2.1. LESD 107. panta 1. punkts: atbalsta esība

- (10) *Valsts līdzekļu izmantošana.* Valsts līdzekļu nodošana var izpausties dažādos veidos, piemēram, kā tiešās dotācijas, nodokļu atlaides⁽⁸⁾, aizdevumi ar atvieglotiem nosacījumiem vai cita veida finansējums ar atvieglotiem nosacījumiem. Uzskata, ka valsts līdzekļi ir iesaistīti arī tad, ja valsts nodrošina labumu naturā, piemēram, ieguldot platjoslas infrastruktūras (daļēji) izbūvē. Valsts līdzekļi var tikt izmantoti⁽⁹⁾ valsts, reģionālā vai vietējā līmenī. Tāpat par valsts līdzekļiem uzskatāms finansējums no tādiem ES fondiem kā Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)⁽¹⁰⁾, ja dalībvalsts šo līdzekļu piešķiršanā izmanto savu rīcības brīvību⁽¹¹⁾.
- (11) *Uzņēmums.* Valsts pasākumi, ar ko atbalsta ieguldījumus platjoslas jomā, parasti ir vērsti uz tādiem saimnieciskās darbības uzdevumiem kā platjoslas infrastruktūras izbūve, ekspluatācija un piekļuves nodrošināšana infrastruktūrai vai savienojamības nodrošināšana galalietotājiem. Saimniecisko darbību var veikt arī pati valsts, ekspluatējot platjoslas infrastruktūru (vai tās daļu), piemēram, ar valsts uzņēmuma vai valsts administrācijas starpniecību. Par saimniecisko darbību uzskatāma arī platjoslas tīkla infrastruktūras izbūve, lai to pēc tam komerciāli izmantotu valsts vai trešās personas (operatori)⁽¹²⁾. Platjoslas tīkla izvērsšana nekomerciālos nolūkos var nebūt valsts atbalsts⁽¹³⁾, ja tīkla izbūve nevienam uzņēmumam nerada priekšrocības⁽¹⁴⁾. Tomēr, ja šo tīklu vēlāk ļauj izmantot ieguldītājiem platjoslā vai operatoriem, visticamāk, tiks konstatēta valsts atbalsta klātbūtne⁽¹⁵⁾.
- (12) *Priekšrocības.* Atbalstu parasti piešķir tieši ieguldītājiem tīklā, kuri vairumā gadījumu tiek izraudzīti konkursa procedūrā. Ja valsts ieguldījums netiek sniegts saskaņā ar parastajiem tirgus nosacījumiem un tādējādi saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāja principu ir kvalificējams kā valsts atbalsts (skatīt

⁽⁸⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu N 398/05 – Ungārija, *Development Tax Benefit for Broadband*.

⁽⁹⁾ Valsts uzņēmuma līdzekļus uzskata par valsts līdzekļiem Līguma 107. panta nozīmē, jo valsts iestādes kontrolē šos līdzekļus. Spriedums lietā C-482/99 Francija/Komisija, 2002, *Recueil*, I-4397. lpp. Saskaņā ar šo spriedumu ir jānovērtē, vai attiecīgajai valstij ir piedēvējama finansējuma piešķiršana ar valsts uzņēmuma starpniecību.

⁽¹⁰⁾ 2005. gada 20. septembra Regula (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.), 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1080/2006 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Regulas (EK) Nr. 1783/1999 atcelšanu (OV L 210, 31.7.2006., 1. lpp.), 2006. gada 11. jūlija Regula (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.).

⁽¹¹⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā N 157/06 – Apvienotā Karaliste, *South Yorkshire Digital Region Broadband Project*. Tiesa ir atzinusi, ka, lai finanšu līdzekļus klasificētu kā valsts atbalstu, pietiek ar to, ka tie ir pastāvīgā valsts kontrolē un tādējādi ir pieejami valsts kompetentajām iestādēm. Skatīt spriedumu lietā C-83/98 P Francija/*Ladbroke Racing Ltd* un Komisija, 2000, *Recueil*, I-3271. lpp., 50. punkts.

⁽¹²⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-443/08 un T-455/08 *Freistaat Sachsen* un citi/Komisija, [vēl nav publicēts], 93.–95. punkts.

⁽¹³⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā NN 24/07 – Čehija, *Prague Municipal Wireless Network*.

⁽¹⁴⁾ Līdzīgi, ja tīklu izbūvē vai platjoslas pakalpojumus sniedz, lai apmierinātu pašas valsts pārvaldes vajadzības, zināmos apstākļos var uzskatīt, ka šāda iejaukšanās nerada priekšrocības uzņēmumiem. Skatīt Komisijas lēmumu lietā N 46/07 – Apvienotā Karaliste, *Welsh Public Sector Network Scheme*.

⁽¹⁵⁾ Komisijas lēmums lietā SA.31687 (N 436/10) – Itālija, *Broadband in Friuli Venezia Giulia (Project Ermes)* un lietā N 407/09 – Spānija, *Xarxa Oberta*.

16. punktu), ar konkursa procedūras palīdzību var nodrošināt to, ka atbalsts tiek ierobežots līdz minimālajam apjomam, kas nepieciešams konkrētajam projektam. Tomēr tādā veidā netiek izslēgti atbalsta elementi, jo valsts iestāde uzvarējušajam pretendenta taču piešķirs subsīdiju (piemēram, kā “starpības finansējumu” vai ieguldījumu natūrā), un šīs procedūras mērķis ir tieši izraudzīties atbalsta saņēmēju. Finansiālais atbalsts sekmīgajam pretendenta dos iespēju veikt komercdarbību ar nosacījumiem, kādi tirgū nebūtu pieejami. Papildus tiešajam atbalsta saņēmējam var būt arī netieši labuma guvēji – citi operatori, kas iegūst vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi subsidētajai infrastruktūrai⁽¹⁶⁾.
- (13) *Selektivitāte*. Valsts pasākumi, ar ko atbalsta platjoslas tīklu izvēršanu, pēc sava rakstura ir selektīvi, jo ir vērsti uz ieguldītājiem platjoslā un operatoriem, kas darbojas tikai vispārējā elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus noteiktās daļās. Savukārt attiecībā uz subsidētā tīkla komerciālajiem galalietotājiem⁽¹⁷⁾ pasākums var nebūt selektīvs, ja vien piekļuve subsidētajai infrastruktūrai ir nodrošināta visām tautsaimniecības nozarēm. Pasākums ir selektīvs, ja platjoslas pakalpojumu izvēršana ir īpaši orientēta uz konkrētiem komercietotājiem, piemēram, ja valsts atbalsts ir paredzēts platjoslas tīkla izvēršanai par labu iepriekš noteiktiem uzņēmumiem, kuri nav izraudzīti saskaņā ar vispārīgiem kritērijiem, kas piemērojami visā teritorijā, kura ir piešķiršanas iestādes atbildības jomā⁽¹⁸⁾.
- (14) *Konkurences kropļošana*. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas (“Tiesa”) judikatūru finansiāls atbalsts vai atbalsts natūrā kropļo konkurenci, ja tas nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem⁽¹⁹⁾. Konkurentam piešķirta valsts atbalsta dēļ esošie operatori var samazināt jaudas un potenciālie operatori var nolemt neiet jaunā tirgū vai teritorijā. Konkurences kropļojumi var būt lielāki, ja atbalsta saņēmējam ir tirgus vara. Ja atbalsta saņēmējam kādā tirgū jau ir dominējošs stāvoklis, atbalsta pasākums var stiprināt šo dominējošo stāvokli, vēl vairāk vājinot konkurentu iespējamo konkurences spiedienu.
- (15) *Ietekme uz tirdzniecību*. Visbeidzot, ja valsts iejaukšanās var ietekmēt citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējus (tostarp atturot tos sākt darbību attiecīgajās dalībvalstīs), tā ietekmē arī tirdzniecību, jo elektronisko sakaru pakalpojumu tirgi (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības platjoslas tirgi) ir atvērti konkurencei starp operatoriem un pakalpojumu sniedzējiem⁽²⁰⁾.

2.2. Atbalsta neesība: tirgus ekonomikas ieguldītāja principa piemērošana

- (16) LESD 345. pantā ir noteikts, ka “Līgumi nekādi neietekmē dalībvalstu tiesību aktus, kas reglamentē īpašumtiesību sistēmu”. Saskaņā ar Tiesas judikatūru no vienlīdzīgas attieksmes principa izriet, ka kapitālu, ko valsts tieši vai netieši nodevusi uzņēmuma rīcībā apstākļos, kas atbilst normāliem tirgus apstākļiem, nevar uzskatīt par valsts atbalstu. Ja publiska ieguldītāja līdzdalība kapitālā vai kapitāla ieguldījums nerada pietiekamas izredzes uz rentabilitāti, pat ne ilgtermiņā, šāda iejaukšanās uzskatāma par atbalstu LESD 107. panta nozīmē, un tā saderība ar kopējo tirgu jāizvērtē, pamatojoties vienīgi uz minētajā pantā noteiktajiem kritērijiem⁽²¹⁾.

⁽¹⁶⁾ Iespējams, ka citi operatori vismaz daļēji gūst labumu no subsīdijas radītajām priekšrocībām, pat ja tie maksā par vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi. Vairumtirdzniecības cenas bieži vien ir regulētas, un cenu regulēšana nozīmē, ka cenas ir zemākas par tām, ko vairumtirgotājs varētu piemērot tirgus apstākļos (ja nav konkurences ar citiem tīkliem, tās būtu monopola cenas). Ja cenas nav regulētas, vairumtirgotājam savas cenas jebkurā gadījumā būs jāsalīdzina ar vidējām cenām, ko piemēro citās, konkurētspējīgākās teritorijās (skatīt 78. punkta h) apakšpunktu), kas arī, iespējams, var nozīmēt, ka cena būs zemāka nekā tā, ko vairumtirgotājs varētu piemērot tirgus apstākļos.

⁽¹⁷⁾ Subsīdijas lietotājiem, kas ir privātpersonas, ir ārpus LESD 107. panta 1. punkta darbības jomas.

⁽¹⁸⁾ Kā piemēru var minēt atbalstu rūpnieciskajiem rajoniem; skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā N 626/09 – Itālija, *NGA for industrial districts of Lucca*.

⁽¹⁹⁾ Spriedums lietā C-310/99 Itālijas Republika/Komisija, 2002, *Recueil*, I-02289. lpp., 65. punkts.

⁽²⁰⁾ Skatīt Komisijas lēmumu lietā N 237/08 – Vācija, *Broadband support in Niedersachsen*.

⁽²¹⁾ Spriedums lietā C-303/88 Itālijas Republika/Komisija, 1991, *Recueil*, I-1433. lpp., 20.–22. punkts.

- (17) Lēmumā par Amsterdamu Komisija izskatīja tirgus ekonomikas privātā ieguldītāja principa piemērošanu platjoslas pakalpojumu jomā⁽²²⁾. Kā uzsvērts minētajā lēmumā, publiskā sektora ieguldījumu atbilstība tirgus nosacījumiem ir pilnīgi un izsmērēši jāpierāda vai nu ar privāto ieguldītāju būtisku līdzdalību, vai ar reālistisku uzņēmējdarbības plānu, kas apliecina pietiekamu ienākumu no ieguldījumiem. Ja projektā piedalās privātie ieguldītāji, tad ir obligāts nosacījums, ka tiem ir jāuzņemas ar ieguldījumiem saistītais komercriski ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, kādus piemēro publiskajam ieguldītājam. Tas pats attiecas arī uz citiem valsts atbalsta veidiem, piemēram, aizdevumiem ar atvieglotiem nosacījumiem vai garantijām⁽²³⁾.

2.3. Valsts atbalsts platjoslas izvēršanai kā vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumam – Altmark un saderība saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu

- (18) Dažos gadījumos dalībvalstis var uzskatīt, ka platjoslas tīkla nodrošināšana būtu jāuzskata par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu (VTNP) LESD 106. panta 2. punkta⁽²⁴⁾ un *Altmark*⁽²⁵⁾ judikatūras nozīmē, un var sniegt publisko finansējumu uz šā pamata. Šādos gadījumos dalībvalstu pasākumi ir jāvērtē saskaņā ar Komisijas paziņojumu par Eiropas Savienības [valsts] atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu sniegšanu⁽²⁶⁾, Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi⁽²⁷⁾, Komisijas paziņojumu "Eiropas Savienības nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (2011)"⁽²⁸⁾, un Komisijas 2012. gada 25. aprīļa Regulu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi⁽²⁹⁾. Šie Komisijas dokumenti (visi kopā dēvēti par "VTNP paketi") ir piemērojami arī valsts atbalstam platjoslas izvēršanai. Turpmāk sniegtās piezīmes attiecas vienīgi uz dažu minētajos dokumentos skaidroto principu piemērošanu platjoslas finansējumam, ņemot vērā šīs nozares īpatnības.

VTNP definēšana

- (19) Attiecībā uz VTNP definēšanu Komisija jau ir vispārīgi norādījusi, ka dalībvalstis nevar noteikt īpašas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistības tādiem pakalpojumiem, ko uzņēmumi, kas darbojas normālos tirgus apstākļos, jau sniedz vai var sniegt apmierinošā līmenī un ievērojot valsts noteiktus, sabiedrības interesēm atbilstīgus nosacījumus, piemēram, attiecībā uz cenu, objektīviem kvalitātes raksturlielumiem, nepārtrauktību un attiecīgā pakalpojuma pieejamību⁽³⁰⁾.
- (20) Komisija uzskata, ka, šo principu piemērojot platjoslas nozarei, teritorijās, kurās privātie ieguldītāji jau ir izdarījuši ieguldījumus platjoslas tīkla infrastruktūrā (vai turpina paplašināt tīklu) un jau sniedz konkurētspējīgus platjoslas pakalpojumus ar pietiekamu platjoslas pārklājumu, paralēlas konkurētspējīgas un valsts finansētas platjoslas infrastruktūras izveide nav uzskatāma par VTNP LESD 106. panta

⁽²²⁾ Komisijas 2007. gada 11. decembra lēmums lietā C 53/06 – *Niederlande, Par valsts atbalstu Amsterdamas optiskajam tīklam, ko Amsterdamas pašvaldība piešķirusi ieguldījumam optiskajā tīklā līdz mājām (fibre-to-the-home)* (OV L 247, 16.9.2008., 27. lpp.).

⁽²³⁾ Komisijas paziņojums par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OV C 155, 20.6.2008., 10. lpp.), un paziņojuma labojums (OV C 244, 25.9.2008., 32. lpp.).

⁽²⁴⁾ Saskaņā ar judikatūru uzņēmumiem, kuriem uzticēta vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu sniegšana, šim uzdevumam jābūt noteiktam ar publiskas iestādes tiesību aktu. Tādējādi vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu sniegšanu operatoram var uzticēt, piešķirot tam sabiedrisko pakalpojumu koncesiju; skatīt spriedumu apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 *EPAC — Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Komisija*, 2000, *Recueil*, II-2267. lpp., 126. punkts, un spriedumu lietā T-17/02 *Fred Olsen, SA/Komisija*, 2005, Krājums, II-2031. lpp., 186. un 188.–189. punkts.

⁽²⁵⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans GmbH un Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, 2003, *Recueil*, I-7747. lpp.

⁽²⁶⁾ OV C 8, 11.1.2012., 4. lpp.

⁽²⁷⁾ OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.

⁽²⁸⁾ OV C 8, 11.1.2012., 15. lpp.

⁽²⁹⁾ OV L 114, 26.4.2012., 8. lpp.

⁽³⁰⁾ Skatīt 48. punktu Komisijas paziņojumā par ES atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu sniegšanu, un 13. punktu Komisijas paziņojumā "Eiropas Savienības nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (2011)".

2. punkta nozīmē⁽³¹⁾. Tomēr, ja ir iespējams pierādīt, ka privātie ieguldītāji tuvākajā nākotnē⁽³²⁾ nebūs spējīgi nodrošināt pietiekamu platjoslas pārklājumu visiem iedzīvotājiem vai lietotājiem, tādējādi liedzot būtiskai iedzīvotāju daļai pieslēguma iespējas, uzņēmumam, kuram uzticēts sniegt VTNP, var piešķirt kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, ja ir izpildīti iepriekš minētā VTNP paziņojuma nosacījumi. Attiecībā uz šo, novērtējot VTNP nepieciešamību, vienmēr jāvērtē salīdzināmi tīkli, proti, vai nu platjoslas pamata tīkli, vai NGA tīkli.
- (21) Turklāt platjoslas infrastruktūras izvēšanu un ekspluatāciju var atzīt par VTNP tikai tad, ja šī infrastruktūra nodrošina vispārēju savienojamību visiem attiecīgajā teritorijā esošajiem lietotājiem – gan privātpersonām, gan uzņēmumiem. Nevar paredzēt atbalstu vienīgi pieslēguma nodrošināšanai uzņēmumiem⁽³³⁾.
- (22) VTNP uzdevuma obligātais raksturs nozīmē arī, ka izvēšamā tīkla operators nevarēs pēc saviem ieskatiem un/vai diskriminējošā veidā atteikt vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi infrastruktūrai (piemēram, atsaucoties uz to, ka konkrētā teritorijā piekļuves pakalpojumu sniegšana nav rentabla).
- (23) Nemot vērā konkurences līmeni, kas sasniegts kopš elektronisko sakaru nozares liberalizēšanas Savienībā, un jo īpaši pašreizējo konkurenci platjoslas mazumtirdzniecības tirgū, no publiskajiem līdzekļiem finansētam tīklam, kas izveidots VTNP ietvaros, būtu jābūt pieejamam ikvienam ieinteresētajam operatoram. Līdz ar to platjoslas izvēšanas atzīšanai par VTNP uzdevumu būtu jāpamatojas uz pasīvas⁽³⁴⁾, neitrālas⁽³⁵⁾ un brīvas piekļuves infrastruktūras nodrošināšanu. Šim tīklam būtu jānodrošina piekļuves prasītājiem visi iespējamie tīkla piekļuves veidi un jārada efektīvas konkurences iespējas mazumtirdzniecības līmenī, lai galalietotājiem nodrošinātu konkurētspējīgu pakalpojumu sniegšanu par pieņemamu cenu⁽³⁶⁾.
- (24) Tātad VTNP uzdevums drīkstētu attiekties tikai uz tāda platjoslas tīkla izvēšanu, kas nodrošina vispārēju savienojamību un saistīto vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumu sniegšanu, neietverot mazumtirdzniecības sakaru pakalpojumus⁽³⁷⁾. Ja VTNP uzdevuma veicējs ir arī vertikāli integrēts platjoslas operators, ir jānosaka pienācīgas garantijas, lai novērstu interešu konfliktu, nepamatotu diskrimināciju un jebkādas citas slēptas, netiešas priekšrocības⁽³⁸⁾.
- (25) Tā kā elektronisko sakaru tirgus ir pilnībā liberalizēts, platjoslas izvēšanas VTNP uzdevums nedrīkst pamatoties uz ekskluzīvu vai īpašu tiesību piešķiršanu VTNP sniedzējam LESD 106. panta 1. punkta nozīmē.

Kompensācijas aprēķināšana un atgūšana

- (26) Aprēķinot kompensāciju par VTNP, ir pilnā mērā piemērojami VTNP paketē paredzētie principi. Tomēr platjoslas nozares specifika dēļ ir lietderīgi sniegt paskaidrojumu par VTNP, kas paredzēts, lai nodrošinātu pakalpojumus kvartālos vai rajonos bez platjoslas pieslēguma (tā dēvētie “baltie laukumi”) plašākā teritorijā, kurā daži operatori jau ir izvērsuši vai tuvākajā nākotnē plāno izvērst paši savu

⁽³¹⁾ Skatīt 49. punktu Komisijas paziņojumā par ES atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu.

⁽³²⁾ Jēdziens “tuvākajā nākotnē” atbilst trim gadiem, ievērojot šo pamatnostādņu 60. punktu.

⁽³³⁾ Saskaņā ar principu, kas noteikts 50. punktā Komisijas paziņojumā par ES atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu. Skatīt arī Komisijas lēmumu N 284/05 – Īrija, *Regional broadband Programme: Metropolitan Area Networks (“MANs”), phases II and III*, un N 890/06 – Francija, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit*.

⁽³⁴⁾ Pasīva tīkla infrastruktūra principā ir tīklu fiziskā infrastruktūra. Definīciju skatīt glosārijā.

⁽³⁵⁾ Tīklam jābūt tehnoloģiskā ziņā neitrālam un tādējādi jānodrošina iespēja tiem, kuri interesējas par piekļuvi, izmantot jebkuru pieejamo tehnoloģiju, lai sniegtu pakalpojumus galalietotājiem.

⁽³⁶⁾ Saskaņā ar šo pamatnostādņu 78. punkta g) apakšpunktu.

⁽³⁷⁾ Šā ierobežojuma pamatojums ir tāds, ka tad, kad ir izvērts platjoslas tīkls, kas nodrošina vispārēju savienojamību, tirgus spēki parasti spēj radīt apstākļus sakaru pakalpojumu sniegšanai visiem lietotājiem par konkurētspējīgām cenām.

⁽³⁸⁾ Šo garantiju vidū jo īpaši būtu jāiekļauj pienākums noskaidrot grāmatvedības uzskaiti, un varētu prasīt izveidot no vertikāli integrētā operatora organizatoriski un juridiski neatkarīgu struktūru. Šai struktūrai būtu jābūt pilnībā atbildīgai par tai uzticētā VTNP uzdevuma ievērošanu un izpildi.

tīkla infrastruktūru. Gadījumos, kad “balto laukumu” platības vai izvietojuma dēļ teritorija, kurā ir uzdots sniegt VTNP, neaprobežojas tikai ar šiem laukumiem, VTNP sniedzējam var nākties izvērst tīkla infrastruktūru arī rentablajās teritorijās, kurās jau darbojas komerciālie operatori. Šādā situācijā piešķirtā kompensācija drīkstētu attiekties vienīgi uz infrastruktūras izvērsšanas izmaksām nerentablajos “baltajos laukumos”, ņemot vērā attiecīgos ieņēmumus un saprātīgu peļņu⁽³⁹⁾.

- (27) Daudzos gadījumos var būt lietderīgi kompensācijas summu noteikt *ex ante*, lai noteiktā laikposmā segtu paredzamo finansējuma iztrūkumu, nevis noteikt kompensāciju tikai pēc faktiski konstatētajām izmaksām un ieņēmumiem. *Ex ante* variantā uzņēmumam principā ir lielāks stimuls iegrozot izmaksas un laika gaitā attīstīt savu uzņēmējdarbību⁽⁴⁰⁾. Ja VTNP uzdevums platjoslas tīkla izvērsšanai nepamatojas uz valsts īpašumā esošas infrastruktūras izvērsšanu, ir jāparedz pienācīgi kontroles un atgūšanas mehānismi, lai novērstu iespēju, ka VTNP sniedzējs gūst nepamatotas priekšrocības, pēc VTNP koncesijas izbeigšanās saglabājot īpašumtiesības uz infrastruktūru, kas finansēta no valsts līdzekļiem.

2.4. Administratīvie un regulatīvie platjoslas izvērsšanas atbalsta pasākumi, uz kuriem neattiecas ES valsts atbalsta noteikumi

- (28) Kā skaidrots arī Komisijas Platjoslas paziņojumā⁽⁴¹⁾, dalībvalstis papildus tieša finansējuma nodrošināšanai uzņēmumiem var izvēlēties vairākus citus pasākumu veidus, lai paātrinātu platjoslas un jo īpaši NGA tīklu izvērsšanu. Šādi pasākumi ne vienmēr ietver valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

- (29) Tā kā liela daļa no NGA tīklu izvērsšanas izmaksām parasti ir saistīta ar inženiertehniskajiem darbiem⁽⁴²⁾, dalībvalstis saskaņā ar ES elektronisko sakaru tiesisko regulējumu var, piemēram, nolemt atvieglot servitūtu iegūšanas procedūru vai prasīt, lai tīklu operatori koordinē savus inženiertehniskos darbus un/vai kopīgi izmanto daļu infrastruktūras. Līdzīgā veidā dalībvalstis var arī pieprasīt, lai jaunus būvobjektos (ieskaitot jaunus ūdensapgādes, elektroapgādes, transporta vai kanalizācijas tīklus) un/vai ēkās būtu nodrošināts NGA piemērots pieslēgums. Trešās personas var uz sava rēķina ierīkot pasīvo tīkla infrastruktūru, kad tiek veikti vispārējie inženiertehniskie darbi, kas būtu bijuši nepieciešami jebkurā gadījumā. Šī iespēja pārredzamā un nediskriminējošā veidā būtu jāpiedāvā visiem ieinteresētajiem operatoriem, un principā tai būtu jābūt pieejamai ne tikai elektronisko sakaru operatoriem, bet visiem potenciālajiem lietotājiem (t. i., elektroapgādes, gāzes, ūdensapgādes uzņēmumiem utt.)⁽⁴³⁾. Esošās infrastruktūras (gan subsidētās, gan pārējās) centralizēta inventarizācija, potenciāli ietverot arī

⁽³⁹⁾ Dalībvalstu ziņā ir izstrādāt katram konkrētajam gadījumam piemērotāko metodiku, lai nodrošinātu, ka piešķirtā kompensācija saskaņā ar VTNP paketes principiem sedz VTNP uzdevuma izpildes izmaksas vienīgi “baltajos laukumos”, ņemot vērā attiecīgos ieņēmumus un saprātīgu peļņu. Piemēram, piešķiramā kompensācija varētu pamatoties uz salīdzinājumu starp ieņēmumiem no esošās infrastruktūras komerciālās izmantošanas rentablajās teritorijās, kurās jau darbojas komerciālie operatori, un ieņēmumiem no “baltajos laukumos” esošās infrastruktūras komerciālās izmantošanas. Peļņu, kas pārsniedz saprātīgu peļņu, t. i., kas pārsniedz nozares vidējo kapitāla rentabilitāti noteiktas platjoslas infrastruktūras izvērsšanai, varētu novirzīt VTNP finansēšanai nerentablajās teritorijās, un pārējā peļņa varētu būt daļa no piešķirtās finansiālās kompensācijas. Skatīt Komisijas lēmumu lietā N 331/08, Francija – THD Hauts de Seine.

⁽⁴⁰⁾ Tomēr, ja attiecībā uz izmaksu un ieņēmumu nākotnes tendencēm pastāv liela neskaidrība un ir izteikta informācijas asimetrija, valsts iestādei var būt pievilcīgāk izvēlēties nevis absolūtu *ex ante* kompensācijas modeli, bet *ex ante* un *ex post* apvienojumu (piemēram, izmantojot atgūšanas mehānismu, kas dod iespēju līdzsvaroti sadalīt neparedzētu peļņu).

⁽⁴¹⁾ Atsauci skatīt 2. zemsivētras piezīmē.

⁽⁴²⁾ Piemēram, zemesdarbi, kabeļu ieguldīšana, iekšējo vadu ievilkšana. Ierīkojot optiskās šķiedras kabeļu tīklus līdz lietotājam, šīs izmaksas varētu būt līdz 70–80 % no kopējām ieguldījumu izmaksām.

⁽⁴³⁾ Skatīt arī lietu N 383/09 – Vācija, *Amendment of N 150/08 Broadband in the rural areas of Saxony*. Šajā lietā tika skatīts gadījums, kad tādi vispārēji inženiertehniskie darbi kā autoceļu uzturēšana nav valsts atbalsts. Vācijas iestāžu veiktie pasākumi tika atzīti par “vispārējiem inženiertehniskajiem darbiem”, kurus uzturēšanas nolūkos valsts būtu veikusi jebkurā gadījumā. Iespēja izmantot šos autoceļu uzturēšanas darbus, lai uz pašu operatoru rēķina ieguldītu kabeļu kanalizāciju un ierīkotu platjoslas infrastruktūru, bija izziņota publiski, un tā nebija paredzēta vienīgi platjoslas nozarei vai speciāli vērstā uz to. Tomēr nav izslēgta iespēja, ka šādiem būvdarbiem piešķirtais valsts finansējums tiek uzskatīts par atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ja tie ir paredzēti vienīgi platjoslas nozarei vai ir nepārprotami vērsti uz to.

plānotos būvdarbus, varētu palīdzēt izvērst komerciālos platjoslas pakalpojumus⁽⁴⁴⁾. Ar esošo infrastruktūru domāta ne tikai telekomunikāciju infrastruktūra (vadu, bezvadu, satelīta), bet arī alternatīvā citu nozaru (piemēram, komunālo pakalpojumu) infrastruktūra (kanalizācijas caurules un atveres utt.)⁽⁴⁵⁾.

2.5. Novērtējums par saderību saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu

- (30) Ja valsts iejaukšanās ar mērķi atbalstīt platjoslas izvēšanu atbilst 2.1. iedaļā sniegtajiem nosacījumiem, Komisija to vispārīgā gadījumā vērtēs, izskatot saderību ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu⁽⁴⁶⁾. Līdz šim reģionālās un vietējās iestādes ir izvēlējušās dažādas iejaukšanās formas. To neizsmēlošs uzskaitījums ir sniegts pielikumā. Papildus pielikumā aprakstītajām formām valsts iestādes var izstrādāt arī citus veidus, kā atbalstīt platjoslas izvēšanu⁽⁴⁷⁾. Visiem iejaukšanās veidiem ir piemērojami visi šajās pamatnostādņēs izklāstītie saderības kritēriji⁽⁴⁸⁾.
- (31) Platjoslas valsts atbalsta projekti var tikt īstenoti atbalstāmajās teritorijās LESD 107. panta 3. punkta a) un c) apakšpunkta un konkrēto reģionālā atbalsta noteikumu nozīmē⁽⁴⁹⁾. Tādā gadījumā atbalsts platjoslas pakalpojumiem var kvalificēties kā atbalsts sākotnējiem ieguldījumiem reģionālā atbalsta noteikumu nozīmē. Ja pasākums ietilpst šo noteikumu darbības jomā un ja ir paredzēts piešķirt īpašu individuālu atbalstu konkrētam uzņēmumam vai ja atbalsts ir paredzēts tikai vienai darbības jomai, dalībvalstij ir pienākums pierādīt, ka ir izpildīti reģionālā atbalsta noteikumu nosacījumi. Tas jo īpaši ietver pierādījumus par to, ka attiecīgais projekts dod ieguldījumu saskaņotās reģionālās attīstības stratēģijas īstenošanā un ka, ņemot vērā projekta veidu un apmēru, tas neradīs nepieņemamus konkurences kropļojumus.

Kopējo saderības kritēriju pārskats

- (32) Veicot novērtējumu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija pārbauda, vai atbalsta pasākuma pozitīvā ietekme, palīdzot sasniegt vispārējas nozīmes mērķi, atsver tā potenciāli negatīvo blakus iedarbību, piemēram, tirdzniecības un konkurences kropļošanu. Šo novērtējumu veic divos posmos.
- (33) Pirmkārt, jebkuram atbalsta pasākumam ir jāatbilst turpmāk minētajiem nepieciešamajiem nosacījumiem. Ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts, atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu:
- 1) ieguldījums vispārējas nozīmes mērķu sasniegšanā;
 - 2) tirgus nepilnību vai būtiskas nevienlīdzības dēļ tirgus nenodrošina attiecīgo pakalpojumu;
 - 3) valsts atbalsts ir piemērots politikas instruments;
 - 4) pasākumam piemīt stimulējoša iedarbība;
 - 5) atbalsts ir ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam;
 - 6) ierobežota negatīvā ietekme;
 - 7) pārredzamība.

⁽⁴⁴⁾ Skatīt, piemēram, Vācijas VRI *Infrastrukturatlas*, kurā operatori brīvprātīgi dalās informācijā par pieejamo un potenciālo izmantojamo infrastruktūru.

⁽⁴⁵⁾ Jāatceras, kas ES tiesiskais regulējums elektronisko sakaru jomā paredz valstu kompetentajām iestādēm iespēju prasīt, lai uzņēmumi sniegtu vajadzīgo informāciju, lai šīs iestādes kopā ar VRI varētu izstrādāt detalizētu kopsavilkumu par tikla elementu un iekārtu veidu, pieejamību un ģeogrāfisko atrašanās vietu un darīt to pieejamu ieinteresētajām personām. Skatīt 12. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), ievērojot grozījumus ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK.

⁽⁴⁶⁾ Saraksts ar visiem Komisijas lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem platjoslas pakalpojumu jomā: http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf

⁽⁴⁷⁾ Piemēram, aizdevumi (pretstatā dotācijām) var būt noderīgs instruments, ar ko risināt kredītu pieejamības problēmu ilgtermiņa ieguldījumiem infrastruktūrā.

⁽⁴⁸⁾ Neskarot iespēju piemērot Reģionālā atbalsta pamatnostādnes, kā minēts 31. punktā.

⁽⁴⁹⁾ Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes, kas piemērojamas attiecīgajā laikposmā (piemēram, Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2007.–2013. gadam (OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.)).

(34) Otrkārt, ja visi nepieciešamie nosacījumi ir izpildīti, Komisija izvērtē samēru starp atbalsta pasākuma pozitīvo ietekmi vispārējās nozīmes mērķa sasniegšanā un tā potenciāli negatīvo ietekmi.

(35) Komisijas novērtējuma atsevišķie posmi platjoslas pakalpojumu jomā ir sīkāk izklāstīti turpmāk.

1. Ieguldījums vispārējās nozīmes mērķu sasniegšanā

(36) Attiecībā uz vispārējās nozīmes mērķiem Komisija vērtēs, kādā mērā plānotā iejaukšanās veicinātu iepriekš minēto un DPE sīkāk skaidroto vispārējās nozīmes mērķu sasniegšanu.

2. Tirgus nepilnību vai būtiskas nevienlīdzības dēļ tirgus nenodrošina attiecīgo pakalpojumu

(37) "Tirgus nepilnība" ir situācija, kad tirgus pats par sevi, ja tajā neiejaucas, nenodrošina no sabiedrības viedokļa efektīvus rezultātus. Tāds gadījums var būt, piemēram, ja zināmi ieguldījumi netiek veikti, kaut arī ekonomiskais labums, ko tie dotu sabiedrībai, pārsniedz izmaksas⁽⁵⁰⁾. Šādos gadījumos valsts atbalsta piešķiršana var radīt pozitīvu ietekmi un, koriģējot uzņēmumu ekonomiskos stimulus, var tikt uzlabota kopējā efektivitāte. Viens tirgus nepilnību veids platjoslas nozarē ir saistīts ar pozitīvu ārējo ietekmi. Šāda ārējā ietekme rodas, ja tirgus dalībnieki nevar pilnībā paturēt sev ieguvumus no savas darbības. Piemēram, platjoslas tīklu pieejamība paver iespēju citiem pakalpojumiem un inovācijai, no kuriem papildus ieguldītājiem un tīkla tiešajiem abonentiem labumu gūs arī citi. Tādējādi iznākums tirgū būtu tāds, ka platjoslas tīklos netiktu veikti pietiekami privātie ieguldījumi.

(38) Sakarā ar iedzīvotāju blīvuma radīto ekonomiju platjoslas tīklu izvērsšana parasti ir rentablāka tur, kur potenciālais pieprasījums ir lielāks un koncentrētāks, t. i., blīvi apdzīvotās teritorijās. Ieguldījumu lielo pastāvīgo izmaksu dēļ vienības pašizmaksa būtiski pieaug, iedzīvotāju blīvumam samazinoties⁽⁵¹⁾. Līdz ar to komerciāli izvērstie platjoslas tīkli ir rentabli tikai attiecībā uz kādu iedzīvotāju daļu. Tomēr, kā atzīts DPE, plaša piekļuve platjoslai par pieņemamu cenu rada pozitīvu ārējo ietekmi, jo spēj paātrināt visu tautsaimniecības nozaru izaugsmi un inovāciju. Ja tirgus nenodrošina pietiekamu platjoslas pārklājumu vai piekļuves nosacījumi nav optimāli, valsts atbalsts var palīdzēt novērst šo tirgus nepilnību.

(39) Otrs iespējamais vispārējās nozīmes mērķis saistās ar vienlīdzību. Valdības var nolemt iejaukties, lai novērstu tirgus situācijas radīto sociālo vai reģionālo nevienlīdzību. Atsevišķos gadījumos valsts atbalstu platjoslas pakalpojumiem var izmantot arī vienlīdzības mērķu sasniegšanai, t. i., lai uzlabotu piekļuvi būtiskiem komunikācijas līdzekļiem un līdzdalību sabiedrībā, kā arī nodrošinātu vārda brīvību visiem sabiedrības locekļiem, tādējādi uzlabojot sociālo un teritoriālo kohēziju.

3. Valsts atbalsta kā politikas instrumenta piemērotība un pasākuma struktūra

(40) Valsts iejaukšanās, lai atbalstītu platjoslas tīklus, var notikt valsts, reģionālā vai pašvaldību līmenī⁽⁵²⁾. Tāpēc ir ļoti svarīgi koordinēt visus iejaukšanās pasākumus, lai novērstu pārklāšanos un nekonsekvenci. Lai nodrošinātu vietējo pasākumu konsekveni un koordināciju, jāpanāk augsts vietējo iniciatīvu pārredzamības līmenis.

(41) Kad vien iespējams, dalībvalstis, ievērojot attiecīgās kompetences jomas un specifiku, tiek mudinātas izstrādāt valsts līmeņa shēmas, kurās noteikti valsts iniciatīvu galvenie principi, un norādīt plānoto tīklu

⁽⁵⁰⁾ Tomēr, ja konkrēts uzņēmums nespēj īstenot kādu projektu bez atbalsta, tas nenozīmē, ka pastāv tirgus nepilnība. Piemēram, uzņēmuma lēmums neieguldīt projektā ar zemu rentabilitāti vai reģionā ar ierobežotu tirgus pieprasījumu un/vai nekonkurētspējīgām izmaksām var liecināt nevis par tirgus nepilnību, bet gan pienācīgi darbojošos tirgu.

⁽⁵¹⁾ Arī satelītsistēmām var analizēt vienības pašizmaksu, taču diapazoni ir lielāki un tādējādi atkarība no iedzīvotāju blīvuma ir mazāka.

⁽⁵²⁾ Attiecībā uz pašvaldību un reģionālo finansējumu skatīt Komisijas lēmumus lietās SA.33420 (11/N) – Vācija, *Breitband Lohr am Main*, un N 699/09 – Spānija, *Desarrollo del programa de infraestructuras de telecomunicaciones en la Región de Murcia*.

būtiskākos raksturlielumus⁽⁵³⁾. Ar platjoslas attīstīšanas valsts pamatshēmām tiek nodrošināts valsts finansējuma konsekvents izmantojums, samazinās administratīvais slogs mazākām atbalsta piešķirējām iestādēm un paātrinās individuālo atbalsta pasākumu īstenošana. Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas centrālajā līmenī sniegt skaidras norādes par valsts finansētu platjoslas projektu īstenošanu.

- (42) Izstrādājot platjoslas valsts atbalsta pasākumus, kas veicina konkurenci, īpaši svarīga ir VRI loma. VRI rīcībā ir tehniskās un ekspertu zināšanas, ņemot vērā svarīgo lomu, kas tām uzticēta ar nozaru tiesību aktiem⁽⁵⁴⁾. Tās ir vispiemērotākās iestādes, lai valsts iestādēm sniegtu atbalstu saistībā ar valsts atbalsta shēmām, un ar tām vajadzētu konsultēties, nosakot mērķa teritorijas. Ar VRI vajadzētu konsultēties arī, nosakot vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves cenas un nosacījumus un risinot piekļuves prasītāju un subsidētās infrastruktūras operatoru savstarpējos strīdus. Dalībvalstis tiek mudinātas apgādāt VRI ar nepieciešamajiem resursiem, lai tās varētu pildīt šīs atbalsta funkcijas. Vajadzības gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina attiecīgs juridiskais pamats šādai VRI iesaistei platjoslas valsts atbalsta projektos. Par paraugpraksi būtu nosakāms, ka VRI izdod norādījumus vietējām iestādēm, ietverot ieteikumus par tirgus analīzi, vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produktiem un cenu noteikšanu, ņemot vērā elektronisko sakaru regulējumu un Komisijas attiecīgi pieņemtos ieteikumus⁽⁵⁵⁾.
- (43) Papildus VRI iesaistei noderīgas konsultācijas var sniegt arī valsts konkurences iestādes, jo īpaši apjomīgu pamatshēmu gadījumā, palīdzot nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus operatoriem, kas pretendē uz atbalstu, un lai novērstu, ka vienam operatoram tiek piešķirts nesamērīgi liels valsts līdzekļu īpatsvars, tādējādi nostiprinot tā (iespējams, jau dominējošo) stāvokli tirgū⁽⁵⁶⁾. Papildus VRI dažas dalībvalstis ir izveidojušas arī valsts līmeņa kompetenču centrus, kas palīdz mazo pašvaldību iestādēm izstrādāt piemērotus valsts atbalsta pasākumus un nodrošināt šajās pamatnostādnēs paredzēto valsts atbalsta noteikumu konsekventu piemērošanu⁽⁵⁷⁾.
- (44) Lai pasākumu uzskatītu par pienācīgi izstrādātu, samēra pārbaudē turklāt jāpārlicinās, ka valsts atbalsts ir piemērots politikas instruments konkrētās problēmas risināšanai. Attiecībā uz šo jānorāda, ka, lai gan *ex ante* regulējums daudzos gadījumos ir veicinājis platjoslas izvēršanu pilsētās un blīvi apdzīvotās teritorijās, tas var nebūt pietiekami iedarbīgs instruments, lai nodrošinātu platjoslas pakalpojumu piedāvājumu, jo īpaši nepietiekami apkalpotās teritorijās, kurās ieguldījumu ienesīgums parasti ir zems⁽⁵⁸⁾. Tāpat platjoslas pakalpojumu plašāku izplatību⁽⁵⁹⁾ var veicināt ar pieprasījumu veicinošiem pasākumiem (piemēram, kuponiem galalietotājiem), taču tie ne vienmēr spēj novērst platjoslas pakalpojumu trūkumu⁽⁶⁰⁾. Līdz ar to, lai novērstu platjoslas savienojamības trūkumu, dažās situācijās vienīgā iespēja var izrādīties valsts finansējuma piešķiršana. Piešķirējām iestādēm jāapsver arī frekvenču spektru piešķiršana vai pārdale, kas varētu nodrošināt tīkla izvēršanu mērķa teritorijās, dodot iespēju sasniegt šo iestāžu mērķus bez tiešo dotāciju piešķiršanas.
- ⁽⁵³⁾ Dalībvalstis bieži izziņo pamatprogrammas, kurās aprakstīti nosacījumi, ar kādiem platjoslas izvēršanai var piešķirt pašvaldību vai reģionālo finansējumu. Skatīt, piemēram, N 62/10 – Somija, *High speed broadband construction aid in sparsely populated areas of Finland*, N 53/10 – Vācija, *Federal framework programme on duct support*, vai N 30/10 – Zviedrija, *State aid to Broadband within the framework of the rural development program*.
- ⁽⁵⁴⁾ Atsauci skatīt 5. zemsvītras piezīmē.
- ⁽⁵⁵⁾ Tādējādi palielinātos pārredzamība, samazinātos vietējo iestāžu administratīvais slogs un VRI nebūtu atsevišķi jāanalizē katra valsts atbalsta lieta.
- ⁽⁵⁶⁾ Skatīt, piemēram, Avis n° 12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit (Francijas konkurences iestādes atzinums par ļoti ātrdarbīgas platjoslas tīklu izvēršanu).
- ⁽⁵⁷⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumus lietās N 237/08 – Vācija, *Broadband support in Niedersachsen*, vai SA.33671 – Apvienotā Karaliste, *Broadband Delivery UK*.
- ⁽⁵⁸⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu N 473/07 – Itālija, *Broadband connection for Alto Adige*, un Lēmumu N 570/07 – Vācija, *Broadband in rural areas of Bayern-Württemberg*.
- ⁽⁵⁹⁾ Jo īpaši, sekmējot jau pieejamo platjoslas risinājumu apguvi, kas var būt vietējie zemes fiksētie vai bezvadu tīkli vai vispārpieejami satelītu risinājumi.
- ⁽⁶⁰⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu N 222/06 – Itālija, *Aid to bridge the digital divide in Sardinia*.

4. Stimulējoša iedarbība

- (45) Attiecībā uz pasākuma *stimulējošo iedarbību* ir jāpārbauda, vai attiecīgie ieguldījumi platjoslas tīkla infrastruktūrā nebūtu tikusi tikpat ātri veikti bez jebkāda valsts atbalsta. Ja uz operatoru attiecas noteiktas saistības nosegt mērķa teritoriju ⁽⁶¹⁾, iespējams, ka šis operators nevar pretendēt uz valsts atbalstu, jo tam, visticamāk, nebūtu stimulējošas iedarbības.

5. Atbalsts ir ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam

- (46) Vērtējot paziņoto pasākumu *samērīgumu*, Komisija ir uzsvērusi vairākus nepieciešamos nosacījumus, lai līdz minimumam samazinātu attiecīgo valsts atbalstu un iespējamās konkurences kropļojumus, kā sīkāk skaidrots turpmākajās iedaļās.

6. Ierobežota negatīvā ietekme

- (47) Atbalsta saņēmēja rīcības maiņa atbalsta ietekmē var negatīvi ietekmēt konkurenci un tirdzniecību. Konkurences kropļojumu apmēru var vērtēt pēc ietekmes uz konkurentiem. Ja atbalsta dēļ samazinās konkurentu līdzšinējo ieguldījumu rentabilitāte, tie var izlemt samazināt savus turpmākos ieguldījumus vai pat vispār pamest konkrēto tirgu ⁽⁶²⁾. Turklāt, ja iespējams, ka atbalsta saņēmējam, kurš tiks izraudzīts konkursa procedūrā, tirgū jau ir dominējošs stāvoklis vai tāds varētu rasties valsts finansēto ieguldījumu dēļ, atbalsta pasākums var vājināt konkurentu iespējamo konkurences spiedienu. Turklāt, ja valsts atbalsta pasākums vai tā nosacījumi (tostarp pasākuma finansēšanas metode, ja tā ir pasākuma neatņemama sastāvdaļa) nozīmētu ES tiesību nedalāmu pārkāpumu, šādu atbalstu nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu ⁽⁶³⁾.

7. Pārredzamība

- (48) Atbalsts ir jāpiešķir pārredzami, jo īpaši nodrošinot, ka dalībvalstis, uzņēmēji, sabiedrība un Komisija var viegli piekļūt visiem attiecīgajiem dokumentiem un būtiskajai informācijai par piešķirto atbalstu. Pārredzamības prasības ir sīkāk raksturotas 78. punktā.

8. Vispārējā samēra pārbaude un saderības kritēriji konkurences kropļojumu ierobežošanai

- (49) Rūpīgi izstrādātai platjoslas valsts atbalsta shēmai būtu jānodrošina, ka pasākuma ietekmes vispārējais samērs ir pozitīvs.
- (50) Šajā kontekstā valsts atbalsta pasākuma ietekmi raksturo darbības izmaiņas salīdzinājumā ar situāciju, kāda būtu izveidojusies, ja atbalsta nebūtu. Atbalsta pozitīvā ietekme ir tieši saistīta ar atbalsta saņēmēja rīcības maiņu, kam būtu jānodrošina, ka tiek sasniegtas vēlamās vispārējās nozīmes mērķis. Platjoslas nozarē atbalsta rezultāts ir tāds, ka tiek izvērstā jauna infrastruktūra, kura pretējā gadījumā netiktu izveidota, un tādējādi tirgū tiek nodrošināta papildu jauda un datu pārraides ātrums, kā arī zemākas cenas un labākas izvēles iespējas patērētājiem, augstāka kvalitāte un inovācija. Turklāt tā rezultātā uzlabotos patērētāju piekļuve interneta resursiem, kas apvienojumā ar patērētāju labāku aizsardzību šajā jomā stimulētu pieprasījuma palielināšanos. Attiecīgi pilnveidosies vienotais digitālais tirgus, un no tā iegūs visa ES tautsaimniecība.
- (51) Subsidētajam tīklam būtu jāspēj nodrošināt krasu uzlabojumu platjoslas pakalpojumu pieejamības ziņā. "Krasu uzlabojumu" uzskata par pierādītu, ja valsts iejaukšanās rezultātā 1) izraudzītais pretendents

⁽⁶¹⁾ Tas var attiekties, piemēram, uz mobilo LTE (ilgtermiņa attīstības) vai LTE Advanced sakaru operatoriem, kuriem saskaņā ar licences nosacījumiem mērķa teritorijā ir noteikti pārklājuma mērķi. Līdzīgā kārtā, ja operators, kuram noteiktas universālā pakalpojuma sniegšanas saistības (USO), saņem kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, tā paša tīkla finansēšanai nevar piešķirt papildu valsts atbalstu.

⁽⁶²⁾ Šāda veida ietekmi dēvē par "izstumšanu".

⁽⁶³⁾ Skatīt, piemēram, spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, 2000, Recueil, I-6857. lpp., 78. punkts, un spriedumu lietā C-333/07 Régie Networks, 2008, Krājums, I-10807. lpp., 94.–116. punkts.

platjoslas tīklā veic ievērojamus jaunus ieguldījumus⁽⁶⁴⁾ un 2) subsidētā infrastruktūra tirgū nodrošina ievērojamas jaunas iespējas platjoslas pakalpojumu pieejamības, jaudas⁽⁶⁵⁾, ātruma un konkurences⁽⁶⁶⁾ ziņā. Lai pārliecinātos par krasu uzlabojumu, salīdzinājumam izmantos esošos tīklus un konkrēti formulētus tīkla izvēršanas plānus.

- (52) Turklāt, lai nodrošinātu, ka pēc iespējas tiek samazināta negatīvā ietekme uz konkurenci, ir jābūt izpildītiem atbalsta pasākuma struktūras nosacījumiem, kas norādīti 3.4. iedaļā.
- (53) Lai vēl papildus ierobežotu konkurences kropļojumus, Komisija attiecībā uz atsevišķām shēmām var pieprasīt noteikt darbības ilguma ierobežojumu (vispārīgā gadījumā 4 gadi vai mazāk) un veikt novērtējumu, lai pārliecinātos par: 1) saderības lēmuma pamatā esošo pieņēmumu un nosacījumu īstenošanos; 2) atbalsta pasākuma efektivitāti, ņemot vērā iepriekš noteiktos mērķus; 3) atbalsta ietekmi uz tirgiem un konkurenci un to, vai atbalsta shēmas darbības laikā nerodas tādi kropļojumi, kas kaitētu Savienības interesēm⁽⁶⁷⁾. Ņemot vērā šā novērtējuma mērķus un nepieciešamību neradīt pārmērīgu slogu dalībvalstīm un mazākiem atbalsta projektiem, tas attiektos tikai uz valsts līmeņa atbalsta shēmām un atbalsta shēmām ar lielu budžetu un iepriekš nebijušām iezīmēm vai tad, ja paredzētas būtiskas izmaiņas tirgū, tehnoloģijās vai regulējumā. Šis novērtējums būs jāveic no valsts atbalsta piešķirējas iestādes neatkarīgam ekspertam, pamatojoties uz kopēju metodiku⁽⁶⁸⁾, un tas būs jāpublisko. Novērtējums jāiesniedz Komisijā ar tādu aprēķinu, lai varētu izvērtēt atbalsta pasākuma darbības iespējamo pagarināšanu, un jebkurā gadījumā pēc shēmas darbības beigām. Novērtējuma konkrētais tvērums un nosacījumi tiks noteikti lēmumā, ar ko apstiprina atbalsta pasākumu. Ja pēc tam ir kāds atbalsta pasākums ar līdzīgu mērķi, tajā ir jāņem vērā minētā novērtējuma rezultāti.
- (54) Ja ietekmes samērošana atklāj, ka negatīvā ietekme pārsniedz ieguvumus, Komisija attiecīgo atbalstu var aizliegt vai prasīt veikt korigējošus pasākumus attiecībā uz atbalsta struktūru vai kaitējumu konkurencei.

3. PLATJOSLAS VALSTS ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

3.1. Platjoslas tīklu veidi

- (55) Valsts atbalsta novērtējuma nolūkos šajās pamatnostādnēs ir ievērots nošķirums starp pamata un NGA tīkliem.
- (56) Par platjoslas pamata tīkliem uzskatāmi tīkli, kuros izmanto tādas tehnoloģiju platformas kā asimetriskā ciparu abonentlīnija (risinājumi līdz ADSL2+), neuzlabotie kabeļu tīkli (piemēram, DOCSIS 2.0), trešās paaudzes mobilie tīkli (UMTS) un satelītu sistēmas.

⁽⁶⁴⁾ Piemēram, valsts atbalsta sniegšanu nedrīkstētu uzskatīt par attaisnotu nebūtiskiem ieguldījumiem, kas paredzēti vienīgi tīkla aktīvo komponentu modernizēšanai. Līdzīgā kārtā, kaut arī noteiktas vara kabeļu sniegumu uzlabojošas tehnoloģijas (piemēram, vektorings) var palielināt esošo tīklu iespējas, tām, visticamāk, nav nepieciešami ievērojami ieguldījumi jaunā infrastruktūrā, līdz ar to tām nedrīkstētu piešķirt valsts atbalstu.

⁽⁶⁵⁾ Piemēram, par krasu uzlabojumu varētu uzskatīt modernizāciju, kurā no platjoslas pamata tīkla pāriet uz NGA tīklu, kā arī atsevišķus NGA tīkla modernizācijas gadījumus (piemēram, nodrošinot optiskās šķiedras savienojumu tuvāk galalietotājam). Teritorijās, kurās jau ir platjoslas tīkli, panākot krasu uzlabojumu jāraugās, lai valsts atbalsta izmantošana neradītu pārklāšanos ar esošo infrastruktūru. Tāpat papildu pakalpojumu iespējas, visticamāk, netiktu nodrošinātas, ja nelielā apmērā pakāpeniski modernizē esošo infrastruktūru, piemēram, no 12 Mb/s uz 24 Mb/s (un tas, iespējams, sniegtu nesamērīgas priekšrocības esošajam operatoram).

⁽⁶⁶⁾ Subsidētajam tīklam būtu jābūt tādām, kas veicina konkurenci, t. i., nodrošina reālu piekļuvi dažādās infrastruktūras līmeņos, kā norādīts 78. punktā un attiecībā uz atbalstu NGA izvēršanai – arī 80. punktā.

⁽⁶⁷⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā SA.33671 – Apvienotā Karaliste, *Broadband Delivery UK*.

⁽⁶⁸⁾ Komisija var nodrošināt šo kopējo metodiku.

- (57) Pašreizējā tirgus un tehnoloģiju attīstības posmā ⁽⁶⁹⁾ NGA tīkli ir piekļuves tīkli, kas pilnībā vai daļēji sastāv no optiskās šķiedras elementiem ⁽⁷⁰⁾ un spēj nodrošināt platjoslas piekļuves pakalpojumus ar uzlabotiem parametriem salīdzinājumā ar tiem, ko nodrošina pašreizējie platjoslas pamata tīkli ⁽⁷¹⁾.
- (58) NGA tīkliem ir jāpiemīt vismaz šādiem parametriem: i) uzticami nodrošina pakalpojumus ar ļoti lielu datu pārraides ātrumu uz vienu abonentu, izmantojot optiskās šķiedras (vai līdzvērtīgas tehnoloģijas) atvilci tik tuvu lietotāja telpām, lai ļoti liels datu pārraides ātrums būtu reāli nodrošināts; ii) tos var izmantot dažādiem modernajiem digitālajiem pakalpojumiem, tostarp apvienotajiem IP pakalpojumiem; iii) tie nodrošina ievērojami lielāku augšupielādes ātrumu (salīdzinājumā ar platjoslas pamata tīkliem). Pašreizējā tirgus un tehnoloģiju attīstības posmā NGA tīkli ir: i) optiskās šķiedras piekļuves tīkli (FTTx) ⁽⁷²⁾, ii) moderni kabeļu tīkli ⁽⁷³⁾ un iii) atsevišķi modernie bezvadu piekļuves tīkli, kas spēj uzticami nodrošināt lielu datu pārraides ātrumu uz vienu abonentu ⁽⁷⁴⁾.
- (59) Jāpatur prātā, ka ilgākā perspektīvā paredzams, ka pašreizējie platjoslas pamata tīkli tiks nevis modernizēti, bet aizstāti ar NGA tīkliem. Tā kā NGA tīkliem ir vajadzīga citāda tīkla arhitektūra, kas ļauj piedāvāt ievērojami kvalitatīvākus platjoslas pakalpojumus nekā patlaban, kā arī sniegt daudzveidīgus pakalpojumus, ko pašreizējie platjoslas tīkli nevar nodrošināt, ir iespējams, ka nākotnē izveidosies izteiktas atšķirības starp teritorijām, kurās būs NGA tīklu pārklājums, un teritorijām, kurās tā nebūs ⁽⁷⁵⁾.
- (60) Dalībvalstis var brīvi izvēlēties ieviešanas veidu, ja vien tas atbilst valsts atbalsta noteikumiem. Dažos gadījumos dalībvalstis var nolemt finansēt tādus nākamās paaudzes tīklus (NGN), kas ir atvilces maršrutēšanas tīkli un nesniedz līdz galalietotājiem. Atvilces maršrutēšanas tīkli ir nepieciešami telekomunikāciju mazumtirdzniecības līmeņa operatoriem, lai nodrošinātu piekļuves pakalpojumus galalietotājiem. Šie tīkli ir saderīgi gan ar pamata, gan NGA tīkliem ⁽⁷⁶⁾ – no telekomunikāciju operatoru (ieguldījumu) izvēles ir atkarīgs, kāda veida “pēdējās jūdzes” infrastruktūru tie pieslēdz pie atvilces maršrutēšanas tīkla ⁽⁷⁷⁾. Valsts iestādes var arī nolemt veikt tikai inženiertehniskos darbus (piemēram, veikt rakšanas darbus valsts īpašumos vai izbūvēt kabeļu kanalizāciju), lai attiecīgajiem operatoriem pavērtu iespēju ātrāk izvērst pašiem savus tīkla elementus. Turklāt attiecīgos gadījumos valsts iestādes var apsvērt arī satelītu risinājumu izmantojumu.
- ⁽⁶⁹⁾ Ņemot vērā tehnoloģiju attīstības tempu, NGA pakalpojumus nākotnē, iespējams, varēs nodrošināt arī ar citām tehnoloģijām.
- ⁽⁷⁰⁾ Koaksiālo, bezvadu un mobilo tehnoloģiju risinājumos zināmā apmērā izmanto optiskās šķiedras atbalsta infrastruktūru, šajā ziņā tos padarot konceptuāli līdzīgus kabeļu tīkliem, kuros, lai nodrošinātu pakalpojumus “pēdējās jūdzes” segmentā, izmanto nevis optiskās šķiedras, bet vara kabeļus.
- ⁽⁷¹⁾ Pēdējo segmentu līdz galalietotājam var nodrošināt vai nu ar vadu, vai bezvadu tehnoloģijām. Ņemot vērā tādu modernu bezvadu tehnoloģiju kā *LTE Advanced* straujo attīstību un arvien intensīvāko *LTE* un *Wi-Fi* izmantojumu tirgū, nākamās paaudzes fiksētā bezvadu piekļuve (piemēram, balstoties uz pielāgotu mobilo platjoslas tehnoloģiju), ievērojot zināmus nosacījumus, var būt dzīvotspējīga alternatīva dažiem vadu NGA tīkliem (piemēram, *FTTCab*). Tā kā bezvadu risinājumi tiek “koplietoti” (lietotājam nodrošinātais datu pārraides ātrums ir atkarīgs no lietotāju skaita, kas izmanto savienojumu attiecīgajā teritorijā) un neizbēgami ir atkarīgi no dabas apstākļiem, varētu būt nepieciešams noteikt, ka, lai katram abonentam nodrošinātu tādu minimālo lejupielādes ātrumu, kādu sagaida no NGA, nākamās paaudzes fiksētos bezvadu tīklus izvērš, ievērojot noteiktu blīvuma pakāpi un/vai izmantojot uzlabotu konfigurāciju (piemēram, īpaši orientētas un/vai vairākas antenas). Arī nākamās paaudzes bezvadu piekļuves tīkliem, kas balstās uz pielāgotu mobilo platjoslas tehnoloģiju, ir jānodrošina prasītais pakalpojumu kvalitātes līmenis noteiktajā teritorijā esošajiem lietotājiem un vienlaikus jāspēj šajā teritorijā apkalpot gadījuma lietotājus.
- ⁽⁷²⁾ Jēdziens “FTTx” ietver *FTTC*, *FTTN*, *FTTP*, *FTTH* un *FTTB*.
- ⁽⁷³⁾ Izmantojot vismaz kabeļu modema standartu *DOCSIS 3.0*.
- ⁽⁷⁴⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā SA.33671 – Apvienotā Karaliste, *Broadband Delivery UK*.
- ⁽⁷⁵⁾ Ja pašlaik atšķirības starp teritoriju, kurā ir pieejams tikai šaurjoslas internets (iezvanpieeja), un teritoriju, kurā ir pieejama platjosla, nozīmē, ka pirmā teritorija uzskatāma par “balto” zonu, tad līdzīgā kārtā teritorija, kurā nav nākamās paaudzes platjoslas infrastruktūras, taču ir platjoslas pamata infrastruktūra, arī tiks uzskatīta par “balto” NGA zonu.
- ⁽⁷⁶⁾ Salīdzinājumā ar citiem tīkliem, kuri nesniedz līdz galalietotājam (kā *FTTC*), *NGN* atvilces maršrutēšanas infrastruktūras būtiska iezīme ir tā, ka to var brīvi starpsavienot ar citiem tīkliem.
- ⁽⁷⁷⁾ Komisijas lēmums lietā N 407/09 – Spānija, *Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta)*.

3.2. Balto, pelēko un melno zonu nošķirums attiecībā uz platjoslas pamata tīkliem

- (61) Novērtējot atbilstību tirgus nepilnību novēršanas un vienlīdzības mērķiem, ir nošķirami dažādi mērķa teritoriju veidi. Šis sadalījums ir skaidrots turpmākajās iedaļās. Nosakot mērķa teritorijas, ja valsts iejaukšanās aprobežojas ar tīkla atvilces maršrutēšanas daļu, valsts atbalsta novērtējumā tiks ņemts vērā gan stāvoklis atvilces maršrutēšanas tirgos, gan piekļuves nodrošināšanas tirgos ⁽⁷⁸⁾.
- (62) Parametri, kas attaisno valsts iejaukšanos šajās teritorijās, ir aprakstīti turpmāk.
- (63) Lai noteiktu, vai konkrēta teritorija ir uzskatāma par baltu, pelēku vai melnu, atbalsta piešķirējai iestādei ir jānoskaidro, vai mērķa teritorijā ir platjoslas infrastruktūra. Lai nodrošinātu, ka valsts iejaukšanās neizstumj privātos ieguldījumus, atbalsta piešķirējai iestādei turklāt būtu jāpārbauda, vai privātajiem ieguldītājiem nav konkrētu plānu tuvākajā nākotnē izvērst pašiem savu infrastruktūru. Jēdziens “tuvākajā nākotnē” atbilst trim gadiem ⁽⁷⁹⁾. Ja atbalsta piešķirēja iestāde subsidētās infrastruktūras izvēšanai nosaka ilgāku termiņu, tikpat ilgs laikposms būtu jāizmanto arī novērtējumam par komerciālajiem ieguldījumu plāniem.
- (64) Lai pārbaudītu, vai kādi privātie ieguldītāji tuvākajā nākotnē neplāno izvērst paši savu infrastruktūru, atbalsta piešķirējai iestādei būtu jāpublicē plānotā atbalsta pasākuma kopsavilkums un jāaicina ieinteresētās personas iesniegt piezīmes.
- (65) Pastāv risks, ka mērķa teritorijā paredzētā platjoslas pakalpojumu izvēšana aizkavējas, ja privātais ieguldītājs tikai “pauzē interesi”, bet pēc tam šie ieguldījumi netiek veikti un valsts iejaukšanās ir apturēta. Tāpēc atbalsta piešķirēja iestāde pirms valsts iejaukšanās atlikšanas var prasīt, lai privātais ieguldītājs uzņemtos noteiktas saistības. Šīm saistībām būtu jānodrošina, ka triju gadu laikā (vai ilgākā laikposmā, kāds paredzēts atbalstāmajiem ieguldījumiem) tiks panākti būtiski rezultāti pārklājuma ziņā. Turklāt iestāde var konkrētajam operatoram prasīt, lai tas noslēgtu attiecīgu līgumu, kurā ir noteiktas platjoslas izvēšanas saistības. Šajā līgumā var paredzēt vairākus uzdevumus, kam jābūt izpildītiem minēto triju gadu laikā ⁽⁸⁰⁾, kā arī prasīt ziņot par paveikto. Ja kāds uzdevums netiek izpildīts, piešķirēja iestāde var sākt īstenot savus plānus, kas paredz valsts iejaukšanos. Šis noteikums attiecas gan uz pamata, gan NGA tīkliem.

“Baltās zonas”: teritoriālās kohēzijas un ekonomiskās attīstības mērķu veicināšana

- (66) “Baltās zonas” ir zonas, kurās platjoslas infrastruktūras nav un maz iespējams, ka tuvākajā nākotnē tā tiks ieviesta. DPE noteiktie Komisijas mērķi paredz vispārēju platjoslas pamata pakalpojumu pārklājumu ES līdz 2013. gadam un vismaz 30 Mb/s līdz 2020. gadam. Tāpēc prioritāte ir laikus nodrošināt ieguldījumus teritorijās, kurās vēl nav pietiekama pārklājuma. Tādējādi Komisija atzīst, ka ar finansiālu atbalstu platjoslas pakalpojumu sniegšanai teritorijās, kur tie šobrīd nav pieejami, dalībvalstis īsteno patiesas kohēzijas un ekonomiskās attīstības mērķus, un attiecīgi to iejaukšanās, visticamāk, atbilst vispārējās nozīmes mērķiem, ja ir izpildīti 3.4. iedaļā paredzētie nosacījumi ⁽⁸¹⁾.

⁽⁷⁸⁾ Komisijas lēmumi lietās N 407/09 – Spānija, *Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta)* un SA.33438 – Polija, *Broadband network for Eastern Poland*.

⁽⁷⁹⁾ Triju gadu periodu sāk skaitīt no dienas, kad publiskots plānotais atbalsta pasākums.

⁽⁸⁰⁾ Attiecībā uz šo operatoram būtu jāspēj pierādīt, ka triju gadu laikā tas būs nodrošinājis pārklājumu ievērojamai teritorijas daļai un ievērojamam attiecīgo iedzīvotāju skaitam. Piemēram, atbalsta piešķirēja iestāde var pieprasīt, lai operators, kurš apliecinājis interesi mērķa teritorijā izbūvēt pats savu infrastruktūru, divu mēnešu laikā iesniegtu reālistisku uzņēmējdarbības plānu, tādus apliecinātos dokumentus kā bankas aizdevuma līgums, kā arī sīki izstrādātu izvēšanas grafiku. Turklāt divpadsmit mēnešu laikā būtu jā sākas ieguldījumiem un būtu jābūt saņemtai lielākajai daļai būvatļauju, kas nepieciešamas projekta īstenošanai. Katram sešu mēnešu periodam var noteikt papildu uzdevumus, lai pārliecinātos par pasākuma izpildes gaitu.

⁽⁸¹⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumus lietā N 607/09 – Īrija, *Rural Broadband Reach* vai lietā N 172/09 – Slovēnija, *Broadband development in Slovenia*.

“Pelēkās zonas”: nepieciešams detalizētāks novērtējums

- (67) “Pelēkās zonas” ir zonas, kurās darbojas viens tīkla operators un maz iespējams, ka tuvākajā nākotnē tiks izvērsti vēl kāds tīkls ⁽⁸²⁾. Tīkla operatora ⁽⁸³⁾ klātbūtne pati par sevi nenozīmē, ka nav nekādu tirgus nepilnību vai kohēzijas problēmu. Ja šim operatoram ir tirgus vara (monopols), iedzīvotājiem piedāvātā pakalpojumu kvalitātes un cenu kombinācija var būt neoptimāla. Iespējams, ka atsevišķas lietotāju kategorijas ir nepietiekami apkalpotas vai, ja vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves tarifi netiek regulēti, pakalpojumu mazumtirdzniecības cenas ir augstākas salīdzinājumā ar tādu pašu pakalpojumu cenām, kurus piedāvā citās konkurētspējīgākās, bet citādi salīdzināmās valsts teritorijās vai reģionos. Ja turklāt ir maz ticams, ka tirgū varētu ienākt citi operatori, alternatīvas infrastruktūras finansēšana varētu būt piemērots pasākums ⁽⁸⁴⁾.
- (68) No otras puses, teritorijās, kurās jau darbojas viens platjoslas tīkla operators, subsīdijas alternatīva tīkla izbūvei var izkropļot tirgus dinamiku. Tāpēc valsts atbalsts platjoslas tīklu izvēšanai “pelēkajās” zonās ir attaisnojams tikai tad, ja nepārprotami pierāda, ka pastāv tirgus nepilnība. Attiecīgi nepieciešama detalizēta analīze un padziļināts saderības novērtējums.
- (69) Pelēkajās zonās valsts atbalsts var tikt atļauts, ja ir izpildīti 3.4. iedaļā paredzētie saderības nosacījumi un ir pierādīts, ka i) netiek piedāvāti atbilstīgi pakalpojumi vai tie netiek piedāvāti par pieņemamu cenu tā, lai apmierinātu iedzīvotāju vai uzņēmumu vajadzības ⁽⁸⁵⁾, un ii) attiecīgos mērķus nav iespējams sasniegt ar mazāk kroplojošiem pasākumiem (tostarp *ex ante* regulējumu).
- (70) Lai konstatētu i) un ii) apakšpunktā noteikto, Komisija jo īpaši izvērtēs, vai:
- a) vispārējie tirgus nosacījumi ir neatbilstīgi, cita starpā analizējot pašreizējo platjoslas pakalpojumu cenu līmeni, galalietotājiem (privātpersonām un uzņēmumiem) piedāvāto pakalpojumu veidu un ar tiem saistītos nosacījumus;
 - b) VRI noteikta *ex ante* regulējuma neesības gadījumā trešām personām netiek piedāvāta reāli pieejama tīkla piekļuve vai piekļuves nosacījumi neveicina efektīvu konkurenci;
 - c) vispārējie šķēršļi ieiešanai tirgū izslēdz citu elektronisko sakaru operatoru iespējamo ienākšanu tirgū ⁽⁸⁶⁾; un

⁽⁸²⁾ Viens un tas pats uzņēmums vienā un tajā pašā zonā var ekspluatēt nodalītus fiksētās līnijas un mobilo sakaru tīklus, bet tas nemainīs šīs zonas klasifikāciju.

⁽⁸³⁾ Konkurences situāciju vērtē, vadoties pēc esošo infrastruktūras operatoru skaita. Komisijas lēmumā N 330/10 – Francija, *Programme national Très Haut Débit* tika precizēts, ka vairāku mazumtirdzniecības līmeņa pakalpojumu sniedzēju darbošanās vienā tīklā (ar atsaistītu piekļuvi abonentlīnijai (LLU)) nenozīmē, ka zona ir melna, bet gan joprojām ir pelēkā zona, jo tajā ir tikai viena infrastruktūra. Tomēr konkurējošu operatoru pastāvēšana (mazumtirdzniecības līmenī) tiek uzskatīta par pazīmi, ka, lai gan zona ir pelēka, tajā, iespējams, nav problēmu saistībā ar tirgus nepilnībām. Attiecīgi jāiesniedz pārliecinoši pierādījumi par piekļuves problēmām vai pakalpojumu kvalitāti.

⁽⁸⁴⁾ Lēmumā N 131/05 – Apvienotā Karaliste, *FibreSpeed Broadband Project Wales* Komisijai bija jāizvērtē, vai Velsas iestāžu finansiālais atbalsts, ko tās sniedza atvērta, operatorneitrāla optiskās šķiedras tīkla izbūvei, savienojot 14 uzņēmējdarbības parkus, tomēr būtu atzīstams par saderīgu arī tad, ja mērķa vietas jau apkalpo vēsturiskais tīkla operators, kas nodrošina nomātās līnijas par regulētām cenām. Komisija konstatēja, ka vēsturiskā operatora nomāto līniju piedāvājums ir ļoti dārgs, maziem un vidējiem uzņēmumiem gandrīz nepieejams. Skatīt arī Komisijas lēmumu N 890/06 – Francija, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit* un Komisijas lēmumu N 284/05 – Īrija, *Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (“MANs”), phases II and III*.

⁽⁸⁵⁾ Papildus 70. punktā norādītajiem faktoriem piešķirējas iestādes var ņemt vērā, piemēram, šādus rādītājus: izplatības pakāpe, kāda ir pakalpojumiem ar visaugstākajiem darbības parametriem; pārmērīgi lielas cenas augstas klases pakalpojumiem (ieskaitot galalietotājiem piedāvātās nomātās līnijas, kā minēts iepriekšējā zemsvītras piezīmē), tādējādi bremzējot apguvi un inovāciju; izstrādes procesā ir tādi e-pārvaldes pakalpojumi, kuriem nepieciešama jauda, kas pārsniedz esošajā tīklā piedāvāto. Ja mērķa teritorijā ievērojamai daļai iedzīvotāju un uzņēmumu jau tiek nodrošināti pietiekamas kvalitātes pakalpojumi, jāraugās, lai valsts iejaukšanās neizraisītu esošās infrastruktūras pārmērīgu paplašināšanu. Minētajā gadījumā valsts iejaukšanās pasākumiem jāaprobežojas ar “robu aizpildīšanu”.

⁽⁸⁶⁾ Piemēram, ja esošais platjoslas tīkls veidots, pamatojoties uz kabeļu kanalizācijas privilēģētu izmantošanu/privilēģētu piekļuvi tai, un tā nav pieejama citiem tīkla operatoriem vai netiek izmantota kopīgi.

- d) visi veiktie pasākumi vai valsts kompetentās regulatīvās vai konkurences iestādes noteiktie korigējošie pasākumi attiecībā uz esošo tīkla operatoru nav spējuši novērst minētās problēmas.
- (71) Turpmāk 3.4. iedaļā aprakstīto saderības pārbaudi veiks tikai tām pelēkajām zonām, kuras atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem.

“Melnās zonas”: valsts iejaukšanās nav vajadzīga

- (72) Ja attiecīgajā ģeogrāfiskajā zonā ir vai tuvākajā nākotnē būs vismaz divi atšķirīgu operatoru platjoslas pamata tīkli un platjoslas pakalpojumi tiek sniegti konkurences apstākļos (uz infrastruktūru balstīta konkurence⁽⁸⁷⁾), var pieņemt, ka nekādu tirgus nepilnību nav. Šajā gadījumā ir ļoti niecīga iespēja, ka ar valsts iejaukšanos varētu panākt kādus uzlabojumus. Tieši pretēji – valsts atbalsts, lai finansētu līdzīgas iespējas nodrošināšana papildu platjoslas tīkla izbūvi, principā izraisītu nepieņemamus konkurences kropļojumus un privāto ieguldītāju izstumšanu. Attiecīgi, ja nebūs skaidru pierādījumu par tirgus nepilnībām, pasākumus, lai finansētu platjoslas papildu infrastruktūras izvērsanu “melnajā zonā”, Komisija vērtēs negatīvi⁽⁸⁸⁾.

3.3. Balto, pelēko un melno zonu nošķirums attiecībā uz NGA tīkliem

- (73) Iepriekš 3.2. iedaļā skaidrotais “balto”, “pelēko” un “melno” zonu nošķirums ir izmantojams arī, novērtējot NGA tīkliem paredzētā valsts atbalsta saderību ar iekšējo tirgu saskaņā ar 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (74) Pašlaik, modernizējot aktīvās iekārtas, atsevišķi modernie platjoslas pamata tīkli spēj nodrošināt arī dažus tādas platjoslas pakalpojumus (piemēram, trīspakalpojumu paketi), kuri tuvākajā nākotnē, visticamāk, tiks piedāvāti, izmantojot NGA tīklus, un tādējādi dod ieguldījumu DPE noteikto mērķu sasniegšanā. Tomēr var parādīties tādi jauni produkti vai pakalpojumi, kuri nebūs aizstājami no piedāvājuma vai pieprasījuma viedokļa un kuriem būs vajadzīga tāda jauda, noturība un ievērojami lielāki augšupielādes un lejupielādes ātrumi, kas pārsniedz platjoslas pamata infrastruktūras fiziskās iespējas.

“Baltās NGA zonas”

- (75) Līdz ar to, novērtējot valsts atbalstu NGA tīkliem, tāda teritorija, kurā NGA tīklu pašlaik nav un kurā privātie ieguldītāji saskaņā ar 63.–65. punktu tos triju gadu laikā, visticamāk, neierīkos, ir jāuzskata par “balto NGA” zonu. Šādā teritorijā var piešķirt valsts atbalstu NGA, ja ir izpildīti 3.4. un 3.5. iedaļā norādītie saderības nosacījumi.

“Pelēkās NGA zonas”

- (76) Konkrēta teritorija būtu jāuzskata par “pelēku NGA” zonu, ja tajā ir tikai viens NGA tīkls⁽⁸⁹⁾ vai tas tiks izvērst nākamo triju gadu laikā un ja neviens cits operators nākamo triju gadu laikā neplāno izvērst NGA tīklu. Novērtējot to, vai citi tīkla ieguldītāji varētu konkrētā zonā izvērst vēl kādus NGA tīklus, ir jāņem vērā esošie normatīvie akti, ar kuriem varētu būt samazināti šķēršļi šādi tīklu izvērsšanai (piekļuve kabeļu kanalizācijai, infrastruktūras kopīga izmantošana utt.). Komisijai būs jāveic

⁽⁸⁷⁾ Ja ir tikai viena tīkla infrastruktūra, tad attiecīgā teritorija šo pamatnostādņu kontekstā no konkurences viedokļa tiks uzskatīta par pelēku, nevis melnu zonu, pat ja šo infrastruktūru, nodrošinot atsaisti (LLU), izmanto vairāki elektronisko sakaru operatori. Skatīt arī Komisijas lēmumu lietā SA.31316 – Francija, *Programme national «Très haut débit»*.

⁽⁸⁸⁾ Skatīt Komisijas 2006. gada 19. jūlija Lēmumu par pasākumu C 35/05 (ex N 59/05) – Nīderlande, platjoslas tīkla ierīkošana Apingedamā (OV L 86, 27.3.2007., 1. lpp.). Šajā lēmumā Komisija norādīja, ka nebija pienācīgi ņemti vērā konkrētā tirgus konkurences apstākļi. Konkrētāk, Nīderlandes platjoslas tirgus ir straujā attīstībā esošs tirgus, kur elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji, tostarp kabeļu operatori un interneta pakalpojumu sniedzēji, gatavojās ieviest ļoti lielas jaudas platjoslas pakalpojumus bez valsts atbalsta.

⁽⁸⁹⁾ Viens un tas pats uzņēmums vienā un tajā pašā zonā var ekspluatēt nodalītus fiksētās līnijas un mobilo sakaru NGA tīklus, bet tas nemainīs šīs zonas klasifikāciju.

sīkāka analīze, pārbaudot valsts iejaukšanās nepieciešamību, jo ir liels risks, ka valsts iejaukšanās šādās teritorijās var izstumt esošos ieguldītājus un izkropļot konkurenci. Attiecīgi Komisija veiks novērtējumu, pamatojoties uz šajās pamatnostādņēs paredzētajiem saderības nosacījumiem.

“Melnās NGA zonas”

- (77) Ja konkrētajā teritorijā ir vai nākamajos trīs gados tiks izvērsti vismaz divi atšķirīgu operatoru NGA tīkli, šāda teritorija ir uzskatāma par “melnu NGA” zonu. Komisija uzskatīs, ka valsts atbalsts vēl vienam no valsts līdzekļiem finansētam un līdzvērtīgam NGA tīklam šādās teritorijās varētu būtiski izkropļot konkurenci, un tāpēc nav saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

3.4. Pasākuma struktūra un nepieciešamība ierobežot konkurences kropļojumus

- (78) Ikvienam platjoslas izvēšanas valsts atbalsta pasākumam ir jāatbilst visiem 2.5. iedaļā aprakstītajiem saderības principiem, tostarp attiecībā uz vispārējas nozīmes mērķi, tirgus nepilnības esību, piemērotību un pasākuma stimulējošo iedarbību. Saistībā ar konkurences kropļojumu ierobežošanu papildus tam, ka ikvienā gadījumā (baltajām, pelēkajām un melnajām zonām) ir jāpierāda, ka tiks panākts “krass uzlabojums”⁽⁹⁰⁾, ir jābūt izpildītiem turpmāk norādītajiem priekšnosacījumiem, kas liecina par pasākuma samērīgumu. Ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts, visticamāk, būs jāveic padziļināts novērtējums⁽⁹¹⁾, kā rezultātā atzinums par attiecīgā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu var būt negatīvs.

- a) *Sīka kartografēšana un pārklājuma analīze.* Dalībvalstīm būtu skaidri jānorāda, uz kurām ģeogrāfiskajām zonām konkrētais atbalsta pasākums attieksies⁽⁹²⁾. Šajā procesā pēc iespējas būtu jāsadarbjas ar kompetentajām valsts iestādēm. Apspriešanās ar VRI ir vēlama, bet ne obligāta. Paraugprakses piemēri liecina, ka ir vērts valsts līmenī izveidot centralizētu datubāzi par pieejamo infrastruktūru, tādējādi vairojot pārredzamību un samazinot mazāku vietēju projektu īstenošanas izmaksas. Dalībvalstis var brīvi definēt mērķa teritorijas, tomēr pirms konkursa izsludināšanas tās tiek mudinātas attiecīgo reģionu noteikšanā ņemt vērā ekonomiskos apstākļus⁽⁹³⁾.

- b) *Sabiedriskā apspriešana.* Dalībvalstīm būtu jānodrošina pietiekama publicitāte pasākuma galvenajām iezīmēm un mērķa zonu sarakstam, publicējot attiecīgo informāciju par projektu un aicinot iesniegt komentārus. Publicēšana valsts līmeņa centrālajā tīmekļa vietnē principā nodrošinātu, ka šī informācija ir pieejama visām ieinteresētajām personām. Kartografēšanas rezultātus papildus pārbaudot sabiedriskā apspriešanā, dalībvalstis līdz minimumam samazina konkurences kropļojumus attiecībā uz esošajiem pakalpojumu sniedzējiem un tiem, kuriem jau ir ieguldījumu plāni tuvākajai nākotnei, un tādējādi dod šiem ieguldītājiem iespēju plānot savu darbību⁽⁹⁴⁾. Sīka kartografēšana un padziļināta apspriešana ne vien nodrošina labu pārredzamību, bet arī darbojas kā neatsverams instruments “balto”, “pelēko” un “melno” zonu noteikšanā⁽⁹⁵⁾.

⁽⁹⁰⁾ Skatīt 51. punktu.

⁽⁹¹⁾ Iespējams, ka padziļinātā novērtējuma veikšanai būs jāsaņem procedūra saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu.

⁽⁹²⁾ Kartografēšana būtu jāveic, pamatojoties uz to, cik mājokļiem ir pieejama konkrēta tīkla infrastruktūra, nevis uz to, cik liels ir faktiskais pieslēgto abonentu – mājokļu vai klientu – skaits.

⁽⁹³⁾ Piemēram, pārāk mazas mērķa teritorijas varētu nozīmēt, ka tirgus dalībniekiem nav pietiekama ekonomiskā stimula pretendēt uz atbalstu, savukārt pārāk lielas teritorijas varētu mazināt konkurences efektu atlases procesā. Turklāt vairāku atlases procedūru gadījumā valsts atbalsta saņemšanas iespējas paveras vairākiem uzņēmumiem, tādējādi tiek novērsta, ka ar valsts atbalsta pasākumiem, dodot priekšroku lielajiem tirgus dalībniekiem vai atturot no tādu tehnoloģiju izmantošanas, kuras galvenokārt būtu konkurētspējīgas mazākās mērķa teritorijās, vēl vairāk palielinās viena (jau dominējošā stāvoklī esoša) uzņēmuma tirgus daļa.

⁽⁹⁴⁾ Gadījumā, ja ir iespējams pierādīt, ka esošie operatori valsts iestādei kartografēšanas veikšanai neiesniedza izmantojamu informāciju, šīm iestādēm nāktos izmantot tikai tām sniegto informāciju.

⁽⁹⁵⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā N 266/08 – Vācija, *Broadband in rural areas of Bayern*.

- c) *Konkursa procedūra.* Gadījumos, kad piešķirējas iestādes nolemj subsidētās infrastruktūras pārvaldībai izvēlēties operatoru, kas ir trešā persona⁽⁹⁶⁾, atlases process jāorganizē saskaņā ar ES publiskā iepirkuma direktīvu⁽⁹⁷⁾ garu un principiem. Tādējādi tiek nodrošināta pārredzamība visiem ieguldītājiem, kuri vēlas pretendēt uz subsidētā projekta īstenošanu un/vai pārvaldību. Nepieciešami nosacījumi ir vienlīdzīga un nediskriminējoša attieksme pret visiem pretendentiem un objektīvi novērtējuma kritēriji. Konkurss ir metode, ar kuru samazināt no budžeta sedzamās izmaksas, līdz minimumam samazināt iespējamo valsts atbalstu, un vienlaikus ar to tiek samazināta pasākuma selektivitāte, jo iepriekš nav zināms, kurš būs atbalsta saņēmējs⁽⁹⁸⁾. Dalībvalstīm jānodrošina, lai process būtu pārredzams⁽⁹⁹⁾ un būtu nodrošināta konkurence⁽¹⁰⁰⁾, un jāizmanto speciāla valsts līmeņa centrālā tīmekļa vietne, kurā publicē informāciju par visām aktuālajām konkursa procedūrām platjoslas valsts atbalsta pasākumu jomā⁽¹⁰¹⁾.
- d) *Ekonomiski visizdevīgākais piedāvājums.* Konkursa procedūras ietvaros atbalsta piešķirēja iestāde nosaka kvalitatīvos piešķiršanas kritērijus, saskaņā ar kuriem izvērtē iesniegtos piedāvājumus. Attiecīgo piešķiršanas kritēriju vidū var būt, piemēram, nepieciešamais ģeogrāfiskais pārklājums⁽¹⁰²⁾, tehnoloģiskā risinājuma ilgtspēja vai piedāvātā risinājuma ietekme uz konkurenci⁽¹⁰³⁾. Šie kvalitatīvie kritēriji ir jāsamēro ar pieprasīto atbalsta summu. Lai samazinātu piešķiramā atbalsta summu, līdzīgu vai identisku kvalitātes nosacījumu gadījumā piedāvājuma kopējā novērtējumā vairāk prioritātes punktu principā būtu jāsaņem pretendents, kurš prasījis mazāko atbalsta summu. Konkursa rīkotājam iestādei vienmēr iepriekš jānorāda, kāda relatīvā nozīme tiks piešķirta katram izvēlētajam (kvalitatīvajam) kritērijam.
- e) *Tehnoloģiskā neitralitāte.* Tā kā platjoslas pakalpojumu nodrošināšanai var izmantot dažādus tehnoloģiskos risinājumus, konkursā nedrīkstētu dot priekšroku kādai konkrētai tehnoloģijai vai tīkla platformai, ne arī izslēgt kādu no tām. Pretendentiem būtu jābūt tiesīgiem piedāvāt nepieciešamo platjoslas pakalpojumu sniegšanu, izmantojot vai kombinējot jebkuras tehnoloģijas, kas tiem šķiet piemērotākās. Attiecīgi atbalsta piešķirēja iestāde, pamatojoties uz objektīviem konkursa kritērijiem, var izvēlēties piemērotāko tehnoloģisko risinājumu vai to kombināciju. Principā platības ziņā lielāku mērķa teritoriju vispārēju pārklājumu var nodrošināt ar dažādu tehnoloģiju kombināciju.
- f) *Esošās infrastruktūras izmantošana.* Tā kā esošās infrastruktūras izmantošanas iespējas ir viens no platjoslas izvēršanas izmaksu noteicošajiem faktoriem, dalībvalstīm būtu jāmudina pretendētus izmantot esošo pieejamo infrastruktūru, lai novērstu resursu lieku un neracionālu dublēšanos un

⁽⁹⁶⁾ Citāda situācija ir gadījumā, kad valsts iestāde izvēlas tīkla nepastarpinātu izvēršanu un pārvaldību (vai ar tai pilnībā piederоша subjekta starpniecību); skatīt, piemēram, Komisijas lēmumus lietās N 330/10 – Francija, *Programme national Très Haut Débit* un SA.33807 (11/N) – Itālija, *National Broadband Plan*. Šādos gadījumos, lai nosargātu rezultātus, ko konkurence devusi kopš elektronisko sakaru nozares liberalizēšanas Savienībā, un jo īpaši pašreizējo konkurenci mazumtirdzniecības platjoslas tirgū, attiecībā uz valsts pārvaldītiem subsidētajiem tīkliem 1) valsts īpašumā esošajiem tīkla operatoriem uzņēmējdarbība jāveic tikai iepriekš noteiktajās mērķa teritorijās, un tie nedrīkst paplašināt darbību citos, komerciāli pievilcīgos reģionos; 2) valsts iestādes darbībai jāaprobežojas ar pasīvās infrastruktūras uzturēšanu un piekļuves nodrošināšanu tai, un tā nedrīkst konkurēt ar komerciālajiem operatoriem mazumtirdzniecības līmenī; un 3) uzskaitē, kas attiecas uz tīklu ekspluatācijai izmantotajiem līdzekļiem, jānošķir no pārējo valsts iestādes rīcībā esošo līdzekļu uzskaites.

⁽⁹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

⁽⁹⁸⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu N 475/07 – Īrija, *National Broadband Scheme (NBS)* un Komisijas lēmumu N 157/06 – Apvienotā Karaliste, *South Yorkshire Digital region Broadband Project*.

⁽⁹⁹⁾ Ja šis konkursa procedūras priekšmets ir publiskā iepirkuma līgums, uz kuru attiecas ES publiskā iepirkuma Direktīvas 2004/17/EK vai 2004/18/EK, konkursa paziņojums saskaņā ar minēto direktīvu prasībām ir jāpublicē ESOV, nodrošinot Eiropas līmeņa konkurenci. Pārējos gadījumos informācija par konkursu būtu jāpublisko vismaz valsts līmenī.

⁽¹⁰⁰⁾ Ja konkursā nepiesakās pietiekams pretendentu skaits, uzvarējušā pretendenta piedāvāto izmaksu aprēķinu var likt pārbaudīt ārējam revidentam.

⁽¹⁰¹⁾ Ja tehnisku iemeslu dēļ nav iespējams izveidot valsts līmeņa tīmekļa vietni, būtu jāizveido reģionālas tīmekļa vietnes, kuras būtu savstarpēji jāsavieno.

⁽¹⁰²⁾ Atbilstoši ģeogrāfiskajai teritorijai, kas noteikta konkursa nolikumā.

⁽¹⁰³⁾ Piemēram, vairāk punktu varētu piešķirt tādi tīkla topoloģijai, kas nodrošina faktisku un pilnīgu atsaisti. Jāatzīmē, ka pašreizējā tirgus attīstības posmā divpunktu topoloģija ir ilgtermiņa konkurencei labvēlīgāka nekā punkta–daudzpunktu topoloģija, un izvēršanas izmaksas ir līdzīgas, jo īpaši pilsētās. Punkta–daudzpunktu tīkli spēs nodrošināt pilnīgu un faktisku atsaisti tikai tad, ja WDM-PON (pasīvās optiskās šķiedras tīkls ar viļņgarumdales blīvēšanu) piekļuve tiks standartizēta un attiecīga prasība iekļauta piemērojamajā tiesiskajā regulējumā.

samazinātu valsts finansējuma summu. Operatoriem, kuru īpašumā vai kontrolē ir mērķa teritorijā esoša infrastruktūra (neatkarīgi no tā, vai tā tiek faktiski izmantota) un kuri vēlas piedalīties konkursā, būtu jāizpilda šādi nosacījumi: i) sabiedriskās apspriešanas ietvaros informēt piešķirēju iestādi un VRI par šo infrastruktūru; iii) laikus sniegt visu vajadzīgo informāciju pārējiem pretendentiem tā, lai tiem būtu iespēja šo infrastruktūru iekļaut savos piedāvājumos. Dalībvalstīm būtu jāizveido valsts datubāze ar pieejamo esošo infrastruktūru, ko var izmantot platjoslas izvēršanai.

- g) *Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve*. Jebkura platjoslas valsts atbalsta pasākuma nepieciešams elements ir nodrošināt trešām personām faktisku vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi subsidētajai platjoslas infrastruktūrai. Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve dod operatoriem (trešām personām) iespēju konkurēt ar izraudzīto pretendentu (ja tas ir pārstāvēts arī mazumtirdzniecības līmenī), tādējādi paplašinot izvēles iespējas un veicinot konkurenci pasākuma aptvertajās teritorijās, vienlaikus novēršot reģionālu pakalpojumu monopolu veidošanos. Šis nosacījums, kas piemērojams tikai valsts atbalsta saņēmējiem, nav atkarīgs no iepriekšējās tirgus analīzes pamatdirektīvas 7. panta nozīmē⁽¹⁰⁴⁾. Tas, kādas vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves saistības tiek noteiktas attiecībā uz subsidēto tīklu, būtu jāaskaņo ar piekļuves saistību kopumu, kas paredzēts nozares regulējumā⁽¹⁰⁵⁾. Principā subsidētiem uzņēmumiem būtu jāpiedāvā plašāks vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produktu klāsts salīdzinājumā ar to, ko VRI saskaņā ar nozares regulējumu noteikusi operatoriem ar būtisku ietekmi tirgū⁽¹⁰⁶⁾, jo atbalsta saņēmējs savas infrastruktūras izvēršanai izmanto ne tikai paša līdzekļus, bet arī nodokļu maksātāju naudu⁽¹⁰⁷⁾. Šī vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve būtu jānodrošina iespējami agrīnā posmā pirms tīkla ekspluatācijas uzsākšanas⁽¹⁰⁸⁾.

Faktiska vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve subsidētajai infrastruktūrai⁽¹⁰⁹⁾ būtu jāpiedāvā uz mazākais septiņiem gadiem. Ja pēc šā septiņu gadu laikposma VRI atzīst, ka attiecīgās infrastruktūras operatoram saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu ir būtiska ietekme konkrētajā tirgū, piekļuves nodrošināšanas saistības būtu jānosaka saskaņā ar elektronisko sakaru regulējumu. VRI vai citas kompetentās valsts iestādes tiek mudinātas izdot piešķirējam iestādēm norādes par principiem, kā noteikt vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves nosacījumus un tarifus. Lai nodrošinātu reālu piekļuvi, attiecībā uz visu subsidēto tīklu, tostarp tā daļām, kurās izmanto esošo infrastruktūru, ir jāpiemēro vienādi piekļuves nosacījumi⁽¹¹⁰⁾. Piekļuves saistībām jābūt neatkarīgi no izmaiņām subsidētās infrastruktūras īpašumtiesībās, pārvaldībā vai ekspluatācijā.

- h) *Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves cenas*. Cenu salīdzinoša noteikšana ir svarīgs instruments, kas ļauj nodrošināt, ka ar piešķirto atbalstu tiks radīti tādi paši tirgus apstākļi kā citos platjoslas tirgos ar aktīvu konkurenci. Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves cenām būtu jābalstās uz VRI cenu noteikšanas principiem un salīdzinošajām cenām, un būtu jāņem vērā tīkla operatora saņemtais

⁽¹⁰⁴⁾ Turklāt, ja dalībvalstis izvēlas tādu pārvaldības modeli, kurā trešām personām attiecībā uz subsidēto platjoslas infrastruktūru tiek piedāvāti tikai vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves pakalpojumi, taču ne mazumtirdzniecības pakalpojumi, iespējamie konkurences kropļojumi tiek vēl vairāk samazināti, jo šāds tīkla pārvaldības modelis palīdz novērst iespējami sarežģītas problēmas saistībā ar spiedienu uz peļņas normu un slēptām piekļuves diskriminācijas formām. Skatīt, piemēram, SA.30317 *High-speed broadband in Portugal*.

⁽¹⁰⁵⁾ Ja valsts atbalsta pasākums paredz finansējumu tādiem jauniem pasīvās infrastruktūras elementiem kā kabeļu kanalizācija vai stabi, būtu jānodrošina beztermiņa piekļuve tiem. Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumus lietās N 53/10 – Vācija, *Federal framework programme on ducts support*, N 596/09 – Itālija, *Bridging the digital divide in Lombardia*, N 383/09 – Vācija, *Amendment of N 150/08 Broadband in the rural areas of Saxony*, N 330/10 – Francija, *Programme national Très Haut Débit*.

⁽¹⁰⁶⁾ Piemēram, attiecībā uz NGA tīkliem atskaites punktam būtu jābūt NGA ieteikumā iekļautajam piekļuves produktu sarakstam.

⁽¹⁰⁷⁾ Ja valsts atbalstu sniedz, lai finansētu kabeļu kanalizācijas izbūvi, tai jābūt pietiekami ietilpīgai, lai tajā būtu vieta vairākiem kabeļu tīkliem un gan punkta–daudzpunktu, gan divpunktu risinājumiem.

⁽¹⁰⁸⁾ Ja tīkla operators sniedz arī mazumtirdzniecības pakalpojumus, saskaņā ar NGA ieteikumu piekļuve vispārīgā gadījumā būtu jānodrošina vismaz sešus mēnešus pirms šo mazumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanas sākuma.

⁽¹⁰⁹⁾ Faktisku vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi subsidētajai infrastruktūrai var nodrošināt ar II pielikumā minētajiem vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produktiem.

⁽¹¹⁰⁾ Piemēram, trešo personu vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves izmantojumu nedrīkst ierobežot, to piedāvājot tikai platjoslas mazumtirdzniecības pakalpojumiem.

atbalsts⁽¹¹¹⁾. Par salīdzinošo cenu būtu jānosaka citu attiecīgās valsts vai ES salīdzināmu zonu, kurās konkurence ir aktīvāka, publicēto vairumtirdzniecības cenu vidējais aritmētiskais vai, ja nav pieejamas šādas publicētas cenas, tad VRI jau noteiktās vai apstiprinātās cenas attiecīgajiem tirgiem un pakalpojumiem. Ja kādiem vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produktiem nav pieejamas salīdzināšanai izmantojamas publicētās vai regulētās cenas, cenu noteikšanā būtu jāvadās pēc principa par cenu tuvināšanu izmaksām, ievērojot saskaņā ar nozares regulējumu noteikto metodiķu⁽¹¹²⁾. Ņemot vērā, ka vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves cenu salīdzinošā noteikšana ir sarežģīta, dalībvalstis tiek mudinātas nodrošināt VRI attiecīgās pilnvaras un cilvēkresursus, lai konsultētu piešķirējas iestādes šajos jautājumos. Lai VRI dotu pietiekami daudz laika atzinuma sniegšanai, atbalsta projekta sīks apraksts VRI būtu jāiesniedz vismaz divus mēnešus pirms plānotās izziņošanas. Ja VRI ir dotas šādas pilnvaras, atbalsta piešķirējai iestādei būtu jākonsultējas ar to saistībā ar vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves cenu un nosacījumu noteikšanu. Cenu salīdzināšanas kritērijiem būtu jābūt skaidri norādītiem konkursa dokumentācijā.

- i) *Uzraudzība un atgūšanas mehānisms*. Piešķirējām iestādēm ir cieši jāuzrauga platjoslas projekta īstenošana visā projekta darbības laikā. Gadījumos, kad operators ir izraudzīts iepirkuma procedūrā, parasti ir mazāk nepieciešams uzraudzīt projekta rentabilitātes faktisko attīstību. Daudzos gadījumos var būt lietderīgi atbalsta summu noteikt *ex ante*, lai noteiktā laikposmā segtu paredzamo finansējuma iztrūkumu, nevis noteikt atbalsta summu pēc faktiski konstatētajām izmaksām un ieņēmumiem. *Ex ante* variantā uzņēmumam principā ir lielāks stimuls iegrozīt izmaksas un laika gaitā palielināt efektivitāti. Tomēr, ja attiecībā uz izmaksu un ieņēmumu nākotnes tendencēm pastāv liela neskaidrība un ir izteikta informācijas asimetrija, valsts iestādei var būt pievilcīgāk izvēlēties nevis absolūtu *ex ante* finansējuma modeli, bet *ex ante* un *ex post* apvienojumu (piemēram, izmantojot atgūšanas mehānismu, kas dod iespēju līdzsvaroti sadalīt neparedzētu peļņu). Lai novērstu nesamērīgi lielu slogu maziem vietējiem projektiem, var būt lietderīgi atgūšanas mehānismam noteikt minimālo summu. Attiecīgi dalībvalstis atgūšanas mehānismu piemērotu tikai tad, ja projekta atbalsta summa ir pārsniedz 10 miljonus euro⁽¹¹³⁾. Piešķirējas iestādes var paredzēt, ka papildu peļņu, ko atgūst no izraudzītā pretendenta, var izmantot platjoslas tīkla turpmākai paplašināšanai pamatshēmas ietvaros ar tādiem pašiem nosacījumiem kā sākotnējam atbalsta pasākumam. Uzvarējušajam pretendentam uzliekot saistības attiecībā uz saņemto subsīdiju nošķirt grāmatvedības uzskaiti, piešķirējām iestādēm būs vieglāk uzraudzīt shēmas īstenošanu un gūto papildu peļņu⁽¹¹⁴⁾.

- j) *Pārrēķināšana*. Dalībvalstīm centrālā tīmekļa vietnē par valsts atbalsta pasākumiem jāpublicē vismaz šāda informācija: apstiprinātās atbalsta shēmas un tās īstenošanas noteikumu pilns teksts, atbalsta saņēmēja nosaukums, atbalsta summa, atbalsta intensitāte un izmantotā tehnoloģija. Šī informācija publicējama pēc tam, kad pieņemts atbalsta piešķiršanas lēmums, un tai jātiek saglabāta vismaz 10 gadus un jābūt bez kādiem ierobežojumiem pieejamai sabiedrībai. Atbalsta saņēmējam ir pienākums nodrošināt pilnvarotām trešām personām vispārēju un nediskriminējošu piekļuvi informācijai par tā infrastruktūru (tostarp kabeļu kanalizāciju, āra sadales skapjiem un optisko šķiedru), kura izvērstā valsts atbalsta pasākuma ietvaros⁽¹¹⁵⁾, lai citi operatori varētu viegli izvērtēt iespēju piekļūt

⁽¹¹¹⁾ Tas, kādā mērā ņem vērā atbalsta summu, var būt atkarīgs no konkurences situācijas konkursa atlases procedūrā un mērķa teritorijā. Salīdzinošā cena tādējādi būtu vairumtirdzniecības cenas augšējā robeža.

⁽¹¹²⁾ Lai novērstu to, ka operatori mākslīgi uzpūš izmaksas, dalībvalstis tiek mudinātas izmantot līgumus, kuros uzņēmumiem ir paredzēti stimuli laika gaitā samazināt izmaksas. Piemēram, pretēji līgumiem, kas paredz izmaksu atlīdzināšanu, fiksētas cenas līgums mudinātu uzņēmumu laika gaitā samazināt izmaksas.

⁽¹¹³⁾ Atgūšana nav nepieciešama attiecībā uz valsts īpašumā esošu vienīgi vairumtirdzniecības līmeņa infrastruktūru, ko valsts iestāde pārvalda vienīgi ar mērķi nodrošināt visiem operatoriem vienlīdzīgu un nediskriminējošu piekļuvi, ja ir izpildīti 96. zemsvītras piezīmē minētie nosacījumi.

⁽¹¹⁴⁾ Paraugprakses piemēri liecina, ka uzraudzību un atgūšanu ir vērts piemērot vismaz septiņus gadus, un, ja gūta papildu peļņa (t. i., peļņa pārsniedz sākotnējā uzņēmējdarbības plānā paredzēto vai nozares vidējo peļņu), to sadalīt starp atbalsta saņēmēju un valsts iestādēm atbilstoši pasākuma atbalsta intensitātei.

⁽¹¹⁵⁾ Šī informācija būtu regulāri jāatjaunina (piemēram, ik pēc 6 mēnešiem), un tai būtu jābūt pieejamai formātā, ko neredz autortiesības.

šai infrastruktūrai. Visa attiecīgā informācija par platjoslas tīklu būtu jāiesniedz platjoslas infrastruktūras centralizētajam reģistram, ja dalībvalstī ir šāda datubāze, un/vai VRI.

- k) *Ziņojumu sniegšana*. Valsts atbalsta piešķirējai iestādei būtu kopš tīkla izmantošanas sākuma dienas visā atbalsta pasākuma īstenošanas periodā reizi divos gados jāpaziņo Eiropas Komisijai noteikta svarīgākā informācija par attiecīgajiem atbalsta projektiem⁽¹¹⁶⁾. Attiecībā uz valsts un reģionālām pamatshēmām valsts vai reģionālajām iestādēm informācija par individuālajiem pasākumiem Eiropas Komisijai būtu jāiesniedz apkopotā veidā. Lai pieņemtu lēmumu saskaņā ar šīm pamatnostādnēm, Komisija var pieprasīt papildu ziņojumus par piešķirto atbalstu.

3.5. NGA tīklu ātras izvēšanas veicināšana

- (79) Tāpat kā platjoslas pamata tīklu izvēšanas politikas gadījumā, arī valsts atbalsts NGA tīklu izvēšanai var tikt atzīts par piemērotu un attaisnojamu instrumentu, ja ir izpildīti vairāki būtiski nosacījumi. Ja komerciālie operatori savus lēmumus par ieguldījumiem NGA tīklos pieņem, pamatojoties uz prognozēto rentabilitāti, tad valsts iestādei, izdarot savu izvēli, ir jāņem vērā arī sabiedrības intereses – lai tīktu finansēta brīvi pieejama un neitrāla platforma, ko var izmantot daudzi operatori un, savstarpēji konkurējot, sniegt pakalpojumus galalietotājiem.
- (80) Visiem NGA izvēšanas atbalsta pasākumiem ir jāatbilst saderības nosacījumiem, kas uzskaitīti 2.5. un 3.4. iedaļā. Papildus ir jābūt izpildītiem turpmāk minētajiem nosacījumiem, ņemot vērā konkrēto situāciju, kādā notiks valsts ieguldījumi NGA tīklos.

- a) *Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve*. Ņemot vērā NGA ekonomiskos aspektus, ir absolūti nepieciešams nodrošināt operatoriem (trešām personām) faktisku vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi. Īpaši teritorijās, kurās jau darbojas konkurējoši platjoslas pamata tīklu operatori⁽¹¹⁷⁾, jānodrošina, ka tiek saglabāta tirgus konkurences situācija, kāda pastāvēja pirms iekļaušanās. Turpmāk ir izklāstīti 3.4. iedaļā aprakstīto piekļuves nosacījumu precizējumi. Subsidētajā tīklā visiem operatoriem, kas prasa piekļuvi, ir jāpiedāvā vienlīdzīgi un nediskriminējoši nosacījumi un jānodrošina tiem faktiskas un pilnīgas atsaistes iespējas⁽¹¹⁸⁾. Turklāt operatoriem (trešām personām) jābūt iespējai piekļūt arī pasīvajai, ne tikai aktīvajai⁽¹¹⁹⁾ tīkla infrastruktūrai⁽¹²⁰⁾. Tāpēc papildus piekļuvei būtu plūsmai un atsaistītai piekļuvei abonentlīnijai un abonentapakšlīnijai piekļuves nodrošināšanas saistībās būtu jāietver arī tiesības izmantot kabeļu kanalizāciju un stubus, tumšo šķiedru un āra sadales skapjus⁽¹²¹⁾. Faktiska vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve būtu jānodrošina vismaz septiņus gadus, bet piekļuvei kabeļu kanalizācijai un stubiem būtu jābūt beztermiņa. Šis nosacījums neskar līdzīgas reglamentējošas saistības, ko VRI var būt noteikusi efektīvas konkurences veicināšanai konkrētajā tirgū, vai pasākumus, kas pieņemti minētajā laikposmā vai pēc tā beigām⁽¹²²⁾.

⁽¹¹⁶⁾ Šajā informācijā papildus saskaņā ar 78. punkta j) apakšpunktu publiskotajai informācijai būtu jāietver vismaz datums, kad tīklu sāk izmantot, vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produkti, tīkla piekļuves prasītāju, pakalpojumu sniedzēju un apkalpoto mājokļu skaits un apguves rādītājs.

⁽¹¹⁷⁾ Tostarp LLU operatori.

⁽¹¹⁸⁾ Pašreizējā tirgus attīstības posmā divpunktu topoloģija nodrošina faktisku atsaisti. Ja izraudzītais pretendents izvērs tīklu ar punkta–daudzpunktu topoloģiju, tam jānosaka tiešs pienākums nodrošināt faktisku atsaisti ar viļņgarumdales blīvēšanu (WDM), kolīdz piekļuve ir standartizēta un komerciāli pieejama. Kamēr WDM atsaiste nav faktiski nodrošināta, izraudzītajam pretendētājam jānosaka pienākums piekļuves prasītājiem nodrošināt virtuālu atsaisti, kas maksimāli līdzīga fiziskajai atsaistei.

⁽¹¹⁹⁾ Ja operatori (trešās personas) ir netieši atbalsta saņēmēji, tiem, saņemot piekļuvi vairumtirdzniecības līmenī, var nākties pašiem nodrošināt piekļuvi bitu plūsmai. Piemēram, Komisijas lēmumā lietā N 330/10 – Francija, *Programme nationale Très Haut Débit*, atbalsts bija piešķirts tikai pasīvajai infrastruktūrai, taču tika pieprasīta arī aktīvā piekļuve.

⁽¹²⁰⁾ Piemēram, iekārtām klienta telpās (CPE) vai citām tīkla ekspluatācijā nepieciešamām iekārtām. Ja piekļuves faktiskai nodrošināšanai nepieciešams modernizēt kādas tīkla daļas, tas jāparedz piešķirējas iestādes plānos, piemēram, paredzot, ka tiks nodrošināta pietiekami ietilpīga kabeļu kanalizācija, ierīkoti lielāki āra sadales skapji, lai nodrošinātu faktisku atsaisti, utt.

⁽¹²¹⁾ Stingras piekļuves saistības ir vēl jo svarīgākas tāpēc, ka jārisina arī problēma saistībā ar esošo ADSL operatoru pakalpojumu un plānoto NGA tīklu operatoru pakalpojumu pagaidu aizstājamību. Piekļuves saistību noteikšana nodrošinās, ka konkurējoši ADSL operatori saviem klientiem varēs piedāvāt NGA tīklu, kolīdz būs ierīkots subsīdētais tīkls, un tādejādi varēs sākt plānot paši savus turpmākos ieguldījumus, nenonākot neizdevīgā konkurences situācijā. Skatīt, piemēram, N 461/09 – Apvienotā Karaliste, *Cornwall & Isles of Scilly Next Generation Broadband*.

⁽¹²²⁾ Attiecībā uz šo būtu jāņem vērā, vai joprojām pastāv īpašie tirgus apstākļi, kuri bija pamatā atbalsta piešķiršanai par attiecīgo infrastruktūru.

Ir iespējams, ka mazapdzīvotās teritorijās, kur platjoslas pakalpojumu piedāvājums ir ierobežots, un attiecībā uz maziem uzņēmumiem, prasība nodrošināt visus piekļuves produktu veidus var nesamerīgi sadārdzināt ieguldījumu izmaksas⁽¹²³⁾, neradot būtiskus ieguvumus lielākās konkurences ziņā⁽¹²⁴⁾. Šādā gadījumā var paredzēt, ka piekļuves produktus, kas prasa dārgas un neparedzētas iejaukšanās subsidētajā infrastruktūrā (piemēram, kopvietošanu sadales starppunktos), piedāvā vienīgi tad, ja pastāv vērā ņemams operatoru (trešo personu) pieprasījums. Pieprasījumu uzskata par vērā ņemamu, ja i) piekļuves prasītājs iesniedz reālistisku uzņēmējdarbības plānu, kurā ir pamatota konkrētā produkta attīstīšana subsidētajā tīklā, un ii) cits operators tajā pašā teritorijā vēl nepiedāvā līdzīgu piekļuves produktu par cenām, kas līdzvērtīgas blīvāk apdzīvotās teritorijās piedāvātajām⁽¹²⁵⁾.

Iepriekšējā rindkopā paredzēto savukārt nevar piemērot blīvi apdzīvotās teritorijās, kurās paredzama konkurence infrastruktūras jomā. Tas nozīmē, ka šādās teritorijās subsidētajā tīklā ir jānodrošina visi tīkla piekļuves produktu veidi, kas var būt vajadzīgi operatoriem⁽¹²⁶⁾.

- b) *Vienlīdzīga un nediskriminējoša attieksme.* Subsīdētajai infrastruktūrai jābūt tādai, kas konkurējošiem operatoriem dod iespēju sniegt galalietotājiem konkurētspējīgus pakalpojumus par pieņemamu cenu. Ja tīkla operators ir vertikāli integrēts, ir jānosaka pienācīgas garantijas, lai novērstu jebkādu interešu konfliktu, nepamatotu diskrimināciju pret piekļuves prasītājiem un satura nodrošinātājiem un jebkādas citas slēptas, netiešas priekšrocības. Tāpat piešķiršanas kritērijos būtu jāparedz, ka pretendenti saņem papildu punktus, ja tie piedāvā vienīgi vairumtirdzniecības līmeņa modeli, vienīgi pasīvo modeli vai abus.

- (81) Konkurenci īpaši veicina tādi valsts atbalsta projekti, kas paredz finansēt atvilces maršrutēšanas tīklus⁽¹²⁷⁾ vai tikai inženiertehniskos darbus, kas dod iespēju visu operatoru piekļuvei un jebkuras tehnoloģijas izmantojumam, un tas tiks ņemts vērā šādu projektu novērtējumā.

3.6. Valsts atbalsts īpaši ātrdarbīgas platjoslas tīkliem

- (82) Ņemot vērā Digitālās programmas mērķus, jo īpaši, lai vismaz 50 % abonentu būtu interneta pieslēgums ar ātrumu virs 100 Mb/s, un ievērojot to, ka īpaši pilsētās var būt pieprasījums pēc augstākiem darbības parametriem nekā tiem, ko komerciālie ieguldītāji ir gatavi piedāvāt tuvākajā nākotnē, izņēmuma kārtā, atkāpjoties no 77. punkta, būtu pieļaujama valsts iejaukšanās attiecībā uz NGA tīkliem, kas spēj nodrošināt īpaši ātrdarbīgu internetu krietni virs 100 Mb/s.

- (83) "Melnajās NGA" zonās šāda iejaukšanās būtu pieļaujama vienīgi tad, ja, pamatojoties uz turpmāk minētajiem kumulatīvajiem kritērijiem, tiek pierādīts 51. punktā minētais "krass uzlabojums":

- a) esošajiem vai plānotajiem⁽¹²⁸⁾ NGA tīkliem optiskās šķiedras kabeļi nesniedzas līdz galalietotāju telpām⁽¹²⁹⁾;

⁽¹²³⁾ Nesamerīgs izmaksu sadārdzinājums piešķirējai iestādei jāpierāda ar detalizētiem un objektīviem izmaksu aprēķiniem.

⁽¹²⁴⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā N 330/10 – Francija, *Programme national Très Haut Débit* un lietā SA.33671 – Apvienotā Karaliste, *Broadband Delivery UK*.

⁽¹²⁵⁾ Samērīguma analīzes ietvaros Komisija var akceptēt arī citus nosacījumus, ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiku un ietekmes kopējo samēru. Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā N 330/10 – Francija, *Programme national Très Haut Débit* un lietā SA.33671 – Apvienotā Karaliste, *Broadband Delivery UK*. Ja attiecīgie nosacījumi ir izpildīti, piekļuve būtu jāpiešķir termiņā, kāds parasti tiek piemērots konkrētajā tirgū. Strīda gadījumā atbalsta piešķirējai iestādei vajadzētu lūgt VRI vai citas kompetentās valsts iestādes konsultāciju.

⁽¹²⁶⁾ Piemēram, pasīvajiem fiksētajiem tīkliem būtu jāspēj nodrošināt gan divpunktu, gan punkta–daudzpunktu topoloģiju atkarībā no operatoru izvēles. Īpaši attiecībā uz blīvi apdzīvotām teritorijām (ja tās ir tiesīgas pretendēt uz valsts atbalstu) tiktu uzskatīts, ka sabiedrības interesēm neatbilst ieguldījumu atbalsta piešķiršana esošo tīklu vienkāršai modernizācijai, kas nerada krasu uzlabojumu arī konkurences ziņā.

⁽¹²⁷⁾ Skatīt 60. punktu. Iejaukšanos, kas sniedzas tālāk par centrālās līmeni, uzskatīs par NGA, nevis NGN pasākumiem. Skatīt Komisijas lēmumu lietā SA.34031 *Next generation broadband in Valle d'Aosta*.

⁽¹²⁸⁾ Pamatojoties uz reālistiskiem ieguldījumu plāniem tuvākajai nākotnei (trim gadiem) saskaņā ar 63.–65. punktu.

⁽¹²⁹⁾ Piemēram, NGA tīkliem optiskās šķiedras kabeļi nesniedzas līdz galalietotāja telpām FTTN tīklu gadījumā, jo optiskā šķiedra ir ierīkota tikai līdz mezgliem (sadales skapjiem). Tāpat dažos kabeļu tīklos optisko šķiedru izmanto līdz sadales skapjiem, bet galalietotājus pieslēdz ar koaksiālajiem kabeļiem.

- b) tirgus situācija, vērtējot pēc komerciālo operatoru ieguldījumu plāniem saskaņā ar 63.–65. punktu, neattīstās tā, ka tuvākajā nākotnē tiktu nodrošināti konkurētspējīgi īpaši ātrdarbīgas platjoslas pakalpojumi ⁽¹³⁰⁾ ar ātrumu virs 100 Mb/s;
 - c) ir paredzams pieprasījums pēc šādiem kvalitātes uzlabojumiem ⁽¹³¹⁾.
- (84) Iepriekšējā punktā aprakstītajā situācijā ikvienam jaunam subsidētajam tīklam ir jāatbilst 78. un 80. punktā noteiktajiem saderības nosacījumiem. Turklāt atbalsta piešķirējai iestādei jāpierāda arī, ka:
- a) subsidētais tīkls nodrošinātu ievērojami uzlabotus tehnoloģiskos parametrus un darbības rādītājus salīdzinājumā ar esošo vai plānoto tīklu pārbaudāmajiem parametriem un darbības rādītājiem ⁽¹³²⁾; un
 - b) subsidētais tīkls balstīsies uz atvērto arhitektūru un tiks ekspluatēts tikai kā vairumtirdzniecības līmeņa tīkls; un
 - c) atbalsts neradītu pārmērīgus kropļojumus konkurencē ar citām NGA tehnoloģijām, kurās tirgus operatori tajās pašās mērķa teritorijās ir nesen veikuši ievērojamus jaunus ieguldījumus infrastruktūrā ⁽¹³³⁾.
- (85) Tikai tad, ja ir izpildīti šie papildu nosacījumi, varētu atzīt, ka šādu tīklu finansēšana ir saderīga, ievērojot samēra pārbaudes prasības. Citiem vārdiem sakot, šim finansējumam būtu jārada būtiski, paliekoši, konkurenci veicinoši, nevis pagaidu tehnoloģiski uzlabojumi, pārmērīgi neizstumjot privātos ieguldījumus.

4. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

- (86) Šīs pamatnostādnes piemēros no nākamās dienas pēc to publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (87) Komisija piemēros šīs pamatnostādnes visiem paziņotajiem atbalsta pasākumiem, par kuriem tai būs jāpieņem lēmums pēc šo nostādņu publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*, pat ja par projektiem paziņots pirms minētās publicēšanas.
- (88) Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai ⁽¹³⁴⁾, nelikumīga atbalsta gadījumā Komisija piemēros noteikumus, kas bija spēkā atbalsta piešķiršanas brīdī. Attiecīgi Komisija piemēros šīs pamatnostādnes nelikumīgam atbalstam, kas piešķirts pēc to publicēšanas.
- (89) Pamatojoties uz LESD 108. panta 1. punktu, Komisija ar šo ierosina dalībvalstīm 12 mēnešu laikā no šo pamatnostādņu publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* veikt vajadzīgos pasākumus un vajadzības gadījumā grozīt to spēkā esošās atbalsta shēmas, lai nodrošinātu atbilstību šo pamatnostādņu noteikumiem.
- (90) Dalībvalstis tiek aicinātas skaidri un bez atrunām paust savu piekrišanu šiem ierosinātajiem atbilstīgajiem pasākumiem divu mēnešu laikā no dienas, kurā šīs pamatnostādnes publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Ja atbilde netiks saņemta, Komisija uzskatīs, ka attiecīgā dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem nepiekrīt.
- (91) Komisija var pārskatīt šīs pamatnostādnes, ņemot vērā būtiskas tirgus, tehnoloģiju un regulējuma turpmākās attīstības tendences.

⁽¹³⁰⁾ Piemēram, teritorijā, kurā ir FTTC vai līdzvērtīgs tīkls un moderns kabeļu tīkls (vismaz DOCSIS 3.0), parasti tiks uzskatīts, ka tirgus apstākļi ir konkurencei pietiekami labvēlīgi, lai uz īpaši ātrdarbīgas platjoslas pakalpojumiem būtu iespējams pāriet bez valsts iejaukšanās.

⁽¹³¹⁾ Skatīt, piemēram, 84. un 85. zemsvītras piezīmē minētos rādītājus.

⁽¹³²⁾ Skatīt 63.–65. punktu.

⁽¹³³⁾ Tādi kropļojumi rastos, ja atbalsta dēļ tirgus operatori nespētu samērīgā laikposmā (ņemot vērā parasto amortizācijas periodu) atpelnīt savus ieguldījumus infrastruktūrā. Tiks ņemti vērā jo īpaši šādi (savstarpēji saistīti) faktori: ieguldījumu apjoms, cik sen tie veikti, minimālais laiks, kas nepieciešams pietiekamas atdeves gūšanai no ieguldījumiem, un iespējamā ietekme, kāda jauna subsidētā īpaši ātrdarbīga tīkla izvērsēšanai būtu uz esošo NGA tīklu abonentu skaitu un abonēšanas cenām.

⁽¹³⁴⁾ OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

I PIELIKUMS

TIPISKI ATBALSTA PASĀKUMI PLATJOSLAS JOMĀ

Komisija savā lietu izskatīšanas praksē ir apkopojusi visizplatītākos finansēšanas mehānismus, kurus dalībvalstis ir izmantojušas platjoslas izvēšanas atbalstam un kuri vērtēti saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu. Turpmāk sniegtais saraksts ir ilustratīvs un neizsmeljošs – valsts iestādes var izstrādāt citādus platjoslas izvēšanas atbalsta veidus vai atkāpties no aprakstītajiem modeļiem. Šīs kombinācijas parasti ietver valsts atbalstu, ja vien ieguldījumus neveic saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāja principu (skatīt 2.2. iedaļu).

1. *Naudas līdzekļu piešķirums* ("starpības finansējums" ⁽¹⁾). Lielākajā daļā Komisijas izskatīto lietu dalībvalsts ⁽²⁾ ieguldītājiem ⁽³⁾ piešķir tiešas naudas līdzekļu dotācijas, lai tie izbūvētu, pārvaldītu un komerciāli ekspluatētu platjoslas tīklu ⁽⁴⁾. Šādas dotācijas parasti ir uzskatāmas par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo dotāciju finansē no valsts līdzekļiem un tā dod priekšrocību ieguldītājam – tas var veikt komercdarbību ar nosacījumiem, kādi tirgū nebūtu pieejami. Tādā gadījumā atbalsta saņēmēji ir gan tīkla operatori, kas saņem dotāciju, gan elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji, kas pieprasa vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi subsīdētajam tīklam.
2. *Atbalsts natūrā*. Citos gadījumos dalībvalstis atbalsta platjoslas izvēšanu, finansējot visa platjoslas tīkla (vai tā daļu) izvēšanu un tad tīklu nododot elektronisko sakaru ieguldītāju rīcībā, lai tie šos tīkla elementus izmantotu paši savam platjoslas izvēšanas projektam. Šis atbalsts var izpausties dažādos veidos, bet visbiežāk dalībvalstis nodrošina platjoslas pasīvo infrastruktūru, veicot inženiertehniskos darbus (piemēram, uzrokot ceļu) vai ieguldot kabeļu kanalizāciju vai tumšo šķiedru ⁽⁵⁾. Šis atbalsta veids rada priekšrocības gan ieguldītājiem platjoslā, kuriem ietaupās attiecīgās ieguldījumu izmaksas ⁽⁶⁾, gan elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem, kuri pieprasa vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi subsīdētajam tīklam.
3. *Valsts ekspluatēts platjoslas tīkls vai tā daļas*. Valsts atbalsts var būt iesaistīts arī tad, ja valsts nevis sniedz atbalstu ieguldītājam platjoslā, bet izbūvē platjoslas tīklu (vai tā daļu) un to pati to ekspluatē ar valsts administrācijas vai valsts uzņēmuma starpniecību ⁽⁷⁾. Šis ieviešanas veids parasti paredz valsts īpašumā esošas pasīvās tīkla infrastruktūras izbūvi ar mērķi ļaut to izmantot platjoslas operatoriem, nediskriminējošā veidā nodrošinot vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi tīklam. Tīkla ekspluatācija un vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves nodrošināšana par maksu ir saimnieciskā darbība LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Saskaņā ar judikatūru platjoslas tīkla izbūve, lai to pēc tam komerciāli izmantotu, ir uzskatāma par saimniecisko darbību, t.i., jau platjoslas tīkla izbūve var ietvert valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ⁽⁸⁾. Par atbalsta saņēmējiem tiks uzskatīti arī elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji, kas pieprasa vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi valsts ekspluatētajam tīklam.
4. *Koncesionāra pārvaldīts platjoslas tīkls*. Dalībvalstis var arī finansēt platjoslas tīklu, kas paliek valsts īpašumā, bet kura ekspluatācijas tiesības konkursa procedūrā piedāvā komerciālam operatoram, lai tas tīklu pārvaldītu un ekspluatētu vairumtirdzniecības līmenī ⁽⁹⁾. Arī šajā gadījumā, tā kā tīkls ir izbūvēts, lai to ekspluatētu, pasākums var ietvert valsts atbalstu. Par atbalsta saņēmējiem tiks uzskatīti operatori, kas pārvalda un ekspluatē tīklu, kā arī elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji (trešās personas), kas pieprasa vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi tīklam.

⁽¹⁾ "Starpības finansējums" ir starpība starp ieguldījumu izmaksām un privāto ieguldītāju plānoto peļņu.

⁽²⁾ Vai cita valsts iestāde, kas piešķir atbalstu.

⁽³⁾ Termiņš "ieguldītājs" apzīmē uzņēmumus vai elektronisko sakaru tīklu operatorus, kas izdara ieguldījumus platjoslas infrastruktūras izbūvē un izvēšanā.

⁽⁴⁾ Starpības finansējuma piemēri atrodami Komisijas lēmumos šādās lietās: SA.33438 a.o – Polija, *Broadband network project in Eastern Poland*, SA.32866 – Grieķija, *Broadband development in Greek rural areas*, SA.31851 – Itālija, *Broadband Marche*, N 368/09 – Vācija, *Amendment of State aid N 115/08 – Broadband in the rural areas of Germany*.

⁽⁵⁾ Komisijas lēmumi lietās N 53/10 – Vācija, *Federal framework programme on ducts support*, N 596/09 – Itālija, *Bridging the digital divide in Lombardia*. Skatīt arī lietu N 383/09 – Vācija, *Amendment of N 150/08 Broadband in the rural areas of Saxony*.

⁽⁶⁾ Inženiertehnisko darbu izmaksas un citi ieguldījumi pasīvajā infrastruktūrā var veidot līdz 70 % no platjoslas projekta kopējām izmaksām.

⁽⁷⁾ Komisijas lēmums lietā N 330/10 – Francija, *Programme nationale Très Haut Débit* attiecās uz vairākiem atbalsta veidiem, no kuriem viens bija pašvaldību iespēja ekspluatēt pašu platjoslas tīklus *régie* veidā.

⁽⁸⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-443/08 un T-455/08 *Freistaat Sachsen/Komisija* (vēl nav publicēts).

⁽⁹⁾ Komisijas lēmumi lietās N 497/10 – Apvienotā Karaliste, *SHEFA – 2 Interconnect*, N 330/10 – Francija, *Programme nationale Très Haut Débit*, N 183/09 – Lietuva, *RAIN Project*.

II PIELIKUMS

TEHNISKO TERMINU GLOSĀRIJS

Šajās pamatnostādņēs piemēro turpmāk sniegtās definīcijas, kas var tikt mainītas, ņemot vērā tirgus, tehnoloģiju un regulējuma turpmākās izmaiņas.

Piekļuves segments: “pēdējās jūdzes” segments, kas atvilces maršrutēšanas tīklu savieno ar galalietotāja telpām.

Atvilces maršrutēšanas tīkls: platjoslas tīkla daļa, kas ir pamattīkla un piekļuves tīkla savienošais posms un nodrošina datu plūsmu no globālā tīkla un uz to.

Piekļuve bitu plūsmai: vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves sniedzēja ierīkots ātrdarbīgs piekļuves savienojums ar klienta telpām, kas tiek piedāvāts trešām personām.

Tumšā šķiedra: neizgaismota optiskā šķiedra, kurai nav pieslēgtas pārraides sistēmas.

Kabeļu kanalizācija: pazemes cauruļvadi, ko izmanto platjoslas tīkla (optiskās šķiedras, vara vai koaksiālo) kabeļu ieguldīšanai.

Pilnīga atsaiste: fiziskā atsaiste, kas nodrošina piekļuvi galalietotāja piekļuves līnijai un dod iespēju konkurenta datu pārraides sistēmām tieši pārraidīt datus pa šo līniju. Noteiktos apstākļos virtuālo atsaisti var uzskatīt par līdzvērtīgu fiziskajai atsaistei.

FTTH: optiskā šķiedra līdz mājām (*fibre to the home*) – tīkls, kuram optiskās šķiedras kabeļi sniedzas līdz galalietotāja telpām, t.i., piekļuves tīkls, kuru gan tā barošanas, gan atzarposma segmentos (ieskaitot iekšējās instalācijas) veido optiskās šķiedras līnijas.

FTTB: optiskā šķiedra līdz ēkai (*fibre to the building*) – optiskās šķiedras kabeļi sniedzas līdz galalietotāja telpām, t.i., līdz ēkai ir optiskās šķiedras kabeļi, bet ēkā izmantoti vara vai koaksiālie kabeļi vai LAN.

FTTN: optiskā šķiedra līdz mezglam (*fibre to the node*) – optiskās šķiedras kabeļi sniedzas līdz āra sadales skapim, kas var būt vairākus kilometrus no klienta telpām, un savienojuma pārejā daļa ir vara (optiskā šķiedra līdz sadales skapim / VDSL tīkli) vai koaksiālie (kabeļu/DOCSIS 3 tīkls) kabeļi. FTTN bieži tiek uztverts kā pagaidu starpposms pārejā uz pilnu FTTH.

Neitrāli tīkli: tīkli, kas atbalsta visus tīkla topoloģijas veidus. FTTH tīklu gadījumā infrastruktūrai jāspēj nodrošināt gan divpunktu, gan punkta–daudzpunktu topoloģiju.

Nākamās paaudzes piekļuves tīkls: piekļuves tīkls, kas pilnībā vai daļēji sastāv no optiskās šķiedras elementiem un spēj nodrošināt platjoslas piekļuves pakalpojumus ar uzlabotiem parametriem salīdzinājumā ar tiem, ko nodrošina pašreizējie platjoslas pamata tīkli.

Pasīvais tīkls: platjoslas tīkls, kurā nav aktīvo komponentu. Parasti tas ietver inženiertehnisko infrastruktūru, kabeļu kanalizāciju, tumšo šķiedru un āra sadales skapjus.

Pasīvā vairumtirdzniecības līmeņa piekļuve: piekļuve pārraides videi bez elektroniskiem komponentiem.

Punkta–daudzpunktu topoloģija: tīkla topoloģija, kurā klientiem ir sava atvēlētā līnija līdz starpposma pasīvajam mezglam (piemēram, āra sadales skapim), kur šīs līnijas ir apvienotas dalītā līnijā. Apvienošana var būt pasīva (ar sadalītājiem kā, piemēram, PON arhitektūrā) vai aktīva (piemēram, FTTC).

Divpunktu topoloģija: tīkla topoloģija, kurā klientiem ir sava atvēlētā līnija visā posmā no klienta līdz galvenajam klātbūtnes punktam (MPoP).

Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produkti: piekļuve, kas operatoram dod iespēju izmantot cita operatora infrastruktūru. Vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produkti, kurus var piedāvāt subsīdētājā tīklā, ir šādi:

- FTTH/FTTB tīkls: piekļuve kabeļu kanalizācijai un tumšajai šķiedrai, atsaistīta piekļuve abonentlīnijai (WDM-PON vai optiskā komutatora (ODF) atsaiste) un piekļuve bitu plūsmai;
- kabeļu tīkli: piekļuve kabeļu kanalizācijai un bitu plūsmai;
- FTTC tīkli: piekļuve kabeļu kanalizācijai, atsaistīta piekļuve abonentlīnijai un piekļuve bitu plūsmai;
- pasīvā tīkla infrastruktūra: piekļuve kabeļu kanalizācijai un tumšajai šķiedrai un/vai atsaistīta piekļuve abonentlīnijai. Attiecībā uz integrētu operatoru – piekļuves saistības (kas atšķiras no piekļuves nodrošināšanas pasīvajai infrastruktūrai) nosaka saskaņā ar NGA ieteikuma noteikumiem;

-
- ADSL platjoslas tīkli: atsaistīta piekļuve abonentlīnijai un piekļuve bitu plūsmai;
 - mobilie vai bezvadu tīkli: bitu plūsma, kopīga piekļuve stabiem un piekļuve atvilces maršrutēšanas tīkliem;
 - satelītu platforma: piekļuve bitu plūsmai.
-